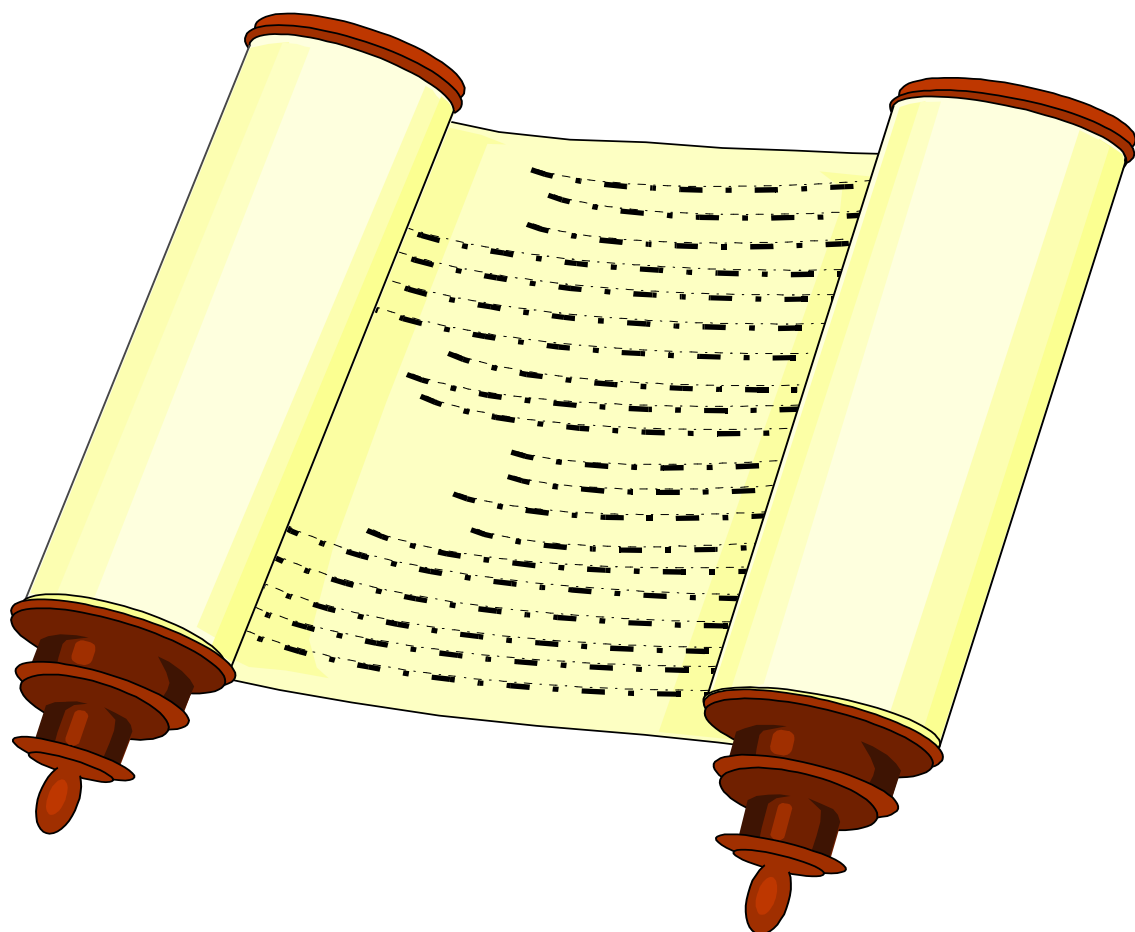

”בני ציון”

פרד”ס התורה

פשוט וברור

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: אָמַר

לְרַפּוּאָה שְׁלִימָה שֶׁל: אֹרְזָה בַת אֹדְלָיָה

כְּנִיסַת הַשְּׁבֵת: 18:52

צִיָּאת הַשְּׁבֵת: 20:03 ר"ת 20:44

©

עֲרַשׁ"ק ב' אִייר תשע"ד (2.5.14)

הַפְּטָרָה: "וְהַפְּהָנִים וְהַלּוּיִם" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אמר רבי יהושע בן לוי, לעולם ישכים אדם לבית הכנסת" (על פי "אורח של תורה" להרה"ק פיינחס פרידמן)

צָרִיךְ לְדַעַת, שְׁמַעְלַת הַתְּפִילָה בְּצִיבוּר הִיא רְבָה וְעֲצוּמָה לְאֵין עָרוּךְ, וְכָל אִישׁ וְאִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְהִקְפִיד וּלְהִזָּהֵר עַל-כֵּךְ מְאֹד, כְּפִי שִׁשְׁנֵינוּ בְּגִמְרָא (בְּרִכּוֹת ו'): "אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בְּשַׁעָה שֶׁבָּא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְלֹא מֵצֵא בָּהּ עֲשָׂרָה, מִיָּד הוּא פּוֹעֵס, שְׁנֵאמַר (ישעיה נ): 'מִדּוּעַ בָּאתִי וְאֵין אִישׁ? קָרָאתִי וְאֵין עֹנֶה'". וְכֵן שְׁנֵינוּ בְּגִמְרָא (שָׁם ח'): "דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: מָאִי דְכָתִיב (תהילים טו) 'וְאֲנִי תַפְלְתִי לָךְ ה' עֵת רְצוֹן? אֵימְתִי עֵת רְצוֹן? בְּשַׁעָה שֶׁהַצְּבוּר מִתְּפַלְלִים... תִּנְיָא נְמִי הַכִּי, רַבִּי נִתָּן אֹמֵר: מִנֵּיִן שְׂאִין הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹאֵס בְּתַפְלָתָן שֶׁל רַבִּים? שְׁנֵאמַר: 'הֵן אֵל כַּבִּיר וְלֹא יִמָּאֵס', וְכָתִיב (תהילים נה, יט): 'פָּדָה בְּשָׁלוֹם נַפְשִׁי מִקְרָב לִי, כִּי בְּרַבִּים הָיוּ עֲמָדִי'".

וְלָכֵן אֹמְרַת הַגְּמָרָא (שָׁם מו'): "אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, לְעוֹלָם יִשְׁכָּם אָדָם לְבֵית הַכְּנֶסֶת, כְּדִי שִׁיזְכָּה וְיִמְנָה עִם עֲשָׂרָה הָרֵאשׁוֹנִים, שְׁאֶפְלוּ מֵאָה בָּאִים אַחֲרָיו, קִבֵּל עָלָיו שֹׁכֵר כָּלָם. 'שֹׁכֵר כָּלָם' סִלְקָא דְעֵתָךְ (=שֹׁכֵר כָּלָם אֲתָה מַעֲלָה עַל דְעֵתָךְ)? אֵלָּא אֵימָא, נוֹתֵנִים לוֹ שֹׁכֵר כְּנֶגֶד כָּלָם'".

וְכַאֵן הַמְּקוֹם לְהִבְיָא מִדְּבַרֵי רַבְּנּוּ הָאֲרִיז״ל בְּ"שַׁעַר הַפְּנוּת" (עֲנִין בֵּית הַכְּנֶסֶת, דף ג'): "מִצְוָה עַל הָאָדָם לְהִיּוֹת מְעַשְׂרָה רֵאשׁוֹנִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת. (ו) צָרִיךְ שְׂאֲחַר שִׁיבּוֹא לְבֵית הַכְּנֶסֶת אַחַד מְעַשְׂרָה רֵאשׁוֹנִים. לֹא יֵצֵא מִשָּׁם עַד שִׁישְׁלִים תְּפִילָתוֹ שָׁם. לֹא כְּאוֹתָם הַנוֹהֲגִים לְהִיּוֹת מְעַשְׂרָה רֵאשׁוֹנִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת זֶה. וְאַחַר-כֵּךְ חוֹזְרִים וְהוֹלְכִים לְהַתְּפַלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אַחֲרָי... שְׁלֹא הָיוּ שָׁם מְעַשְׂרָה רֵאשׁוֹנִים (כְּדִי לְהַשְׁלִים מִנֵּיִן). טְעוּת הִיא בִּידָם, וְלֹא תַחֲשַׁב (לָהֶם) לְמִצְוָה כָּלָל... (ו) הַנִּכְנָס לְבֵית הַכְּנֶסֶת צָרִיךְ לְהִיזָהֵר מְאֹד לְהַתְּעַכֵּב מְעַט בְּפִתְחַ קוּדָם שִׁיכְנֵס וּלְהִרְאוֹת עֲצָמוֹ יִרְא וְחָרַד וּמִזְדַּעְזַע לְהִיכְנֵס בְּהִכָּל מַלְכוּ שֶׁל עוֹלָם. וְעֲנִין זֶה מוֹעִיל מְאֹד אֵל הַשְּׁלִימוֹת שֶׁל הָאָדָם וְאֵל הַהַשְׁגָּה, וְזֶה סוּד הַפְּסוּק 'וּמִקְדָּשֵׁי תִירָאוּ', גַּם זֶה מָה שְׁכָתוּב בְּגִמְרָא בְּעֲנִין אַחֲתִיתוּפֵל שְׁלַמְדוֹ לְדוֹד עָלָיו הַשָּׁלוֹם... בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרַגְשׁוֹ וְרִמְזוֹ, גַּם כָּאֵן עֲנִין בְּרַגְשׁוֹ, שִׁיתְרַגַּשׁ הָאָדָם וְיִזְדַּעְזַע בְּעַת כְּנִיסָתוֹ בְּבֵית אֱלֹהִים, שֶׁהוּא בֵּית הַכְּנֶסֶת'". וְכַתֵּב הַמְּהַרשׁ"א בְּ"חִידוּשֵׁי אַגְדוֹת", שֶׁהַטַּעַם שֶׁעֲשָׂרָה רֵאשׁוֹנִים מְקַבְּלִים שֹׁכֵר כְּנֶגֶד כָּלָם הוּא, שֶׁבְּכָל עֲשָׂרָה יְהוּדִים הַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה שָׁם. וְהִנֵּה, אֵלֶּה הַעֲשָׂרָה הָרֵאשׁוֹנִים הִבְיָאוּ אֶת הַשְּׁכִינָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְאֵלוֹ הִבְיָאוּ אַחֲרֵיהֶם אֵינָם עוֹשִׂים כָּלוּם, רַק מָה שְׁמַתְפַּלְלִים עִם הַעֲשָׂרָה שֶׁהִבְיָאוּ אֶת הַשְּׁכִינָה.

וְצָרִיךְ לְהִבִּין, מִדּוּעַ כָּל אַחַד מֵהַעֲשָׂרָה הָרֵאשׁוֹנִים הִמְבִּיאִים אֶת הַשְּׁכִינָה, שֹׁכֵר כְּנֶגֶד כָּל אֵלוֹ שְׂבָאִים אַחֲרֵיהֶם? כְּדִי לְהִבִּין עֲנִין זֶה, נִקְדִּים לְהִבְיָא מָה שְׁמִבּוֹאֵר עַל-יְדֵי בְּעַל הַתְּנַיָּא בְּ"שַׁעַר הַיְחוּד וְהָאֲמוּנָה", הַכּוֹתֵב בְּשֵׁם הַבַּעַשׁ"ט הַקָּדוֹשׁ זִיע"א: "הִנֵּה, כְּתִיב: 'לְעוֹלָם ה' דְּבָרְךָ נִצָּב בְּשָׁמַיִם'. וּפְרַשׁ הַבַּעַשׁ"ט זצ"ל, כִּי (דְּבַרֵי ה' יִתְבָּרַךְ, עֲשֶׂרֶת הַמְּאֲמָרוֹת שְׂאֲמַר)... 'הִי רִקִּיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם' וְגו', (ה) תִּיבוֹת וְ(ה) אֹתִיּוֹת (ה) אֵלוֹ הֵן נִיֻּצְבוֹת וְעוֹמְדוֹת לְעוֹלָם בְּתוֹךְ הַרְקִיעַ, הַשָּׁמַיִם... לְהַחֲיוֹתָם לְעוֹלָם, כְּדְכָתִיב (=כְּמוֹ שְׁכָתוּב): 'וְדְבַרְיוֹ חַיִּים וְקַיָּמִים... לְעַד'.

כִּי אֵילוֹ הָיוּ הָאוֹתִיּוֹת מְסֻתְּלָקוֹת כְּרַגְעַ, חָס וְחִלְיָה, וְחוֹזְרוֹת לְמִקּוּרָן, הָיוּ כָּל הַשָּׁמַיִם (חוֹזְרִים) (ל) אֵין וְאֶפְסַ מִמֶּשׁ, וְהָיוּ כָּלָא הָיוּ... וְכֵן בְּכָל הַבְּרִיאִים שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת, הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים... אֵילוֹ הָיוּ מְסֻתְּלָקוֹת... חָס וְחִלְיָה הָאוֹתִיּוֹת מְעַשְׂרָה (ה) מְאֲמָרוֹת שֶׁבֵּהֵן נִבְרָאת הָאֲרִץ... הִיתָה (כָּל הַבְּרִיאָה) חוֹזְרַת לְאֵין וְאֶפְס'".

כְּלוּמַר, הַבַּעַשׁ"ט הַקָּדוֹשׁ מְבַאֵר לָנוּ, שְׁלֹא נִטְעָה לְהִבִּין כִּי מָה שְׂבָרָא הַקַּב"ה אֶת הָעוֹלָם בְּעֲשָׂרָה מְאֲמָרוֹת הִיָּה רַק פְּעַם אַחַת בְּשֵׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, וּמֵאֵז קָיָם הָעוֹלָם בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. אֵלָּא, צָרִיךְ לְדַעַת, כִּי כָּל הַיְקוּם כָּלוּ, שְׁנִבְרָא בְּעֲשָׂרָה מְאֲמָרוֹת, עוֹמֵד וְקָיָם עַל-יְדֵי אוֹתָם עֲשָׂרָה מְאֲמָרוֹת - "הִי אֹר", תַּדְשָׁא הָאֲרִץ, "יְקוּוּ הַמַּיִם" וכו' - וְהֵם הַמְּחַיִּים וְהַמְּקַיָּמִים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה בְּכָל רַגְעַ וְרַגְעַ. וְאוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת, שֶׁל עֲשָׂרָה מְאֲמָרוֹת אֵלוֹ, נִיֻּצְבוֹת בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה כְּלָה לְהַחֲיוֹתָהּ. וּמֵאֲחַר וְדִיבּוּרוֹ שֶׁל הַקַּב"ה הוּא נִצָּחִי, הִנֵּה, כָּל זְמַן שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה בְּכֵךְ, מְחַיָּה הוּא אֶת הַבְּרִיאָה. וְאוֹלָם אִם הוּא יִתְבָּרַךְ הִיָּה מְפַסֵּיק אֶת דִּיבּוּרוֹ, חָס וְחִלְיָה, וּמְסַלֵּק אֶת הָאוֹתִיּוֹת הַמְּחַיִּים אֶת אוֹתוֹ

הנבְּרָא, כִּי אִזְ הָיָה אוֹתוֹ הַנְּבִרָא בְּטֵל וּמְבוּטָל, וְהוֹפֵךְ לְאַפְס – כְּמוֹ לִפְנֵי הַבְּרִיאָה.

לְפִי זֶה מְבוֹאֵר, שֶׁהָאוֹתוֹת שֶׁל עֲשֶׂרֶת הַמְּאֲמָרוֹת הֵן בְּבַחֲיַנַּת צִינּוּרוֹת, הַמְּמַשִּׁיכִים שְׁפַע רַב טוֹב לְהַחִיּוֹת אֶת הָעוֹלָם בְּכָל רֶגַע וְרֶגַע, בְּבַחֲיַנַּת "וְאַתָּה מַחִיָּה אֶת כָּלָם", וּכְדַבְּרֵי הַבַּעַשׂ "ט הַקְּדוֹשׁ זִיע־א": "לְעוֹלָם ה' דְּבָרְךָ נִצַּב בְּשָׁמַיִם". נִמְצָא לְפִי זֶה, שֶׁכַּאֲשֶׁר הָאָדָם **חוֹטֵא**, וְעוֹשֶׂה דְּבָרִים הַמְּנוֹגְדִים לְרִצּוֹן הַבוֹרָא, הָרִי הוּא פּוֹגֵם בְּכֶךָ בְּאוֹתוֹת שֶׁל עֲשֶׂרֶת הַמְּאֲמָרוֹת, שֶׁהֵם כְּאִמּוֹר צִינּוּרוֹת הַשְּׁפַע לְהַמְשִׁיךְ חַיִּים לְבְּרִיאָה, וְעַל-יְדֵי כֶךָ גּוֹרֵם חֲלִילָה לְמַעַט אֶת הַשְּׁפַע בְּעוֹלָם.

וְהִנֵּה יְדוּעַ שְׁעֵשְׂרֵה הַמְּאֲמָרוֹת שֶׁבְּרָא בְּהֵן הָעוֹלָם הֵם כְּנֶגֶד עֲשֶׂר הַסְּפִירוֹת: **פֶּתַר**, חֲכָמָה, בִּינָה, חֶסֶד, גְּבוּרָה, תְּפָאֲרַת, נִצְחָה, הוֹד, יְסוּד, **מַלְכוּת**.

וְהַבִּיאוֹר הוּא שֶׁהַקַּב"ה הוּא כִּידוּעַ "אֵין סוּף", וְהוּא בְּלִי רֵאשִׁית וּבְלִי תַכְלִית, וְעַל-כֵּן כַּאֲשֶׁר בְּרָא אֶת הָעוֹלָם שְׁלֵנוּ הַמְּצוּמָצִם, הִנֵּה כְּדֵי לְרַדֵּת אֶת עוֹלָמְנוּ הַגִּשְׁמִי (לְעוֹלָם הַזֶּה), צְמִצָּם הוּא יִתְבָּרַךְ אֶת עֲצָמוֹ וְאוֹרוֹ דְּרָךְ עֲשֶׂר הַסְּפִירוֹת, צְמִצּוּם אַחַר צְמִצּוּם (מִסְפִּירַת הַ"פֶּתַר" לְסְפִירַת הַחֲכָמָה. וּמִסְפִּירַת חֲכָמָה לְסְפִירַת הַבִּינָה וְכו') וְכָתַב "בְּנִיָּהוּ בֶן יְהוּדָע" (קִידוּשִׁין מ"ט): "עֲשֶׂרָה קָבִין חֲכָמָה יִרְדּוּ לְעוֹלָם – עַל מִסְפָּר הָעֲשָׂרָה אֵין לְשִׂאוֹל כְּלוּם,

מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָךְ שְׁפַע בְּעוֹלָם שֶׁאֵינוֹ כְּלוּל מִעֲשָׂרָה כְּנֶגֶד עֲשָׂרֵה סְפִירוֹת, וְלָכֵן הָעוֹלָם נִבְרָא בְּעֲשָׂרֵה מְאֲמָרוֹת". וְלְפִי זֶה נִמְצָא שֶׁהַקַּב"ה "מְחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית", עַל-יְדֵי עֲשָׂרֵה מְאֲמָרוֹת אֵלוֹ שֶׁבְּרָא אֶת הָעוֹלָם. זֹאת וְעוֹד, כָּל הַשְּׁפַע שֶׁהַקַּב"ה מְשַׁפֵּיעַ מִלְּמַעְלָה לְעוֹלָם הַזֶּה עוֹבְרִים דְּרָךְ עֲשֶׂרֶת הַמְּאֲמָרוֹת וְעֲשֶׂר הַסְּפִירוֹת שֶׁהֵם צִינּוּרוֹת הַשְּׁפַע.

וְהִנֵּה יְדוּעַ מָה שֶׁכָּתַב הַרַמְבַּ"ן ("לָךְ לָךְ"), שֶׁלִּפְנֵי כָּל נֶס צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת פּוֹעַל דְּמִיוֹנִי לְמַטָּה, כְּדֵי לְעוֹרֵר אֶת הַנֶּס לְמַעְלָה. שְׁכּוֹן, בְּאַתְעָרוּתָא דְּלִתְתָּא (=כְּתוּצָאָה מֵהַתְעוֹרְרוֹת מְלֻמְטָה) יֵשׁ "אַתְעָרוּתָא דְּלְעִילָא" (=הַתְעוֹרְרוֹת מְלֻמְעָלָה). וְכֵן כָּתַב הַ"סְפּוֹרָנוּ" (בַּמְדַּבֵּר כ', ח'): "הַנֶּסִּים יַעֲשֶׂהוּ הָאֵל יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי עֲבָדָיו עִם הַקְּדָמַת אִיזוֹ תְּנוּעָה מְסוּדָרֶת מֵאֵתוֹ, כְּעִנְיָן הַשְּׁלִיכָהוּ אַרְצָה, הָרֵם אֶת מִטָּךְ, וְהַפִּיֵת בְּצוּר".

וְכֵן, בְּדוּמָה לְכֶךָ הַצְּטוּהָ הַנְּבִיא יִרְמִיָּהוּ: "כֹּה אָמַר ה' הַלּוֹךְ וְקִנִּיתָ בְּקֶבֶךָ... וְשִׁבַרְתָּ הַבְּקֶבֶךְ לְעֵינֵי הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים אוֹתָךְ, וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת כֹּכָה אֲשַׁבֵּר אֶת הָעַם הַזֶּה וְאֶת הָעִיר הַזֹּאת...". וְגַם אָנוּ בְּפִסּוּק "פּוֹתַח אֶת יְדִיד" פּוֹרְשִׁים אֶת כַּפֵּינוּ לְשָׁמַיִם, וְעוֹשִׂים פְּעוּלָה דְּמִיוֹנִית כְּדֵי לְקַבֵּל שְׁפַע מְלֻמְעָלָה, מֵה' יִתְבָּרַךְ (וְעַל זֶה אָמְרוּ חו"ל: "וְהוּא מְנַהֵג יָפֵה" (בֶּן אִישׁ חֵי, וַיִּגַּשׁ)).

עַל-פִּי הָאִמּוֹר יְרוּחַ לָנוּ לְהַבִּין מָה שֶׁבְּאֵר הַ"תּוֹלַעַת יַעֲקֹב" עַל מַעְלַת עֲשָׂרֵה הָרֵאשׁוֹנִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת: "וְעַל דְּרָךְ הָאֲמֵת, עֲשָׂרֵה רֵאשׁוֹנִים הֵם כְּנֶגֶד עֲשֶׂרֶת הַמְּאֲמָרוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם, וְהֵם תְּשׁוּלִים הַקְּדוּשָׁה...".

דְּהִינּוּ, הַתְּקַבְּצוֹת עֲשָׂרֵה רֵאשׁוֹנִים הֵיא בְּבַחֲיַנַּת פּוֹעַל דְּמִיוֹנִי, לְהַכִּין וּלְתַקֵּן בְּשָׁמַיִם אֶת עֲשֶׂרֶת הַמְּאֲמָרוֹת הַמְּכּוּנִים כְּנֶגֶד עֲשֶׂר הַסְּפִירוֹת שֶׁהַקַּב"ה בְּרָא בָּהֶם אֶת הָעוֹלָם. וְלָכֵן עַל-יְדֵי תְּפִילָתָם שֶׁל עֲשָׂרֵה רֵאשׁוֹנִים הֵם מְסוּגְלִים לְהַמְשִׁיךְ הַתְּחַדְּשׁוֹת הַבְּרִיאָה (עַל-יְדֵי עֲשֶׂר הַמְּאֲמָרוֹת). וּבִזְכוּת זֶה הֵם עֲצָמָם מְקַבְּלִים מִשָּׁם שְׁפַע רַב טוֹב, שֶׁהָרִי הֵם הַכִּינוּ וְתַקְּנוּ אֶת צִינּוּרוֹת הַשְּׁפַע.

וּמַעֲתָה יֵאִיר לָנוּ מָה שֶׁאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי: "לְעוֹלָם יִשְׁכֹּם אָדָם לְבֵית הַכְּנֶסֶת, כְּדֵי שִׁיזְכֶּה וַיִּמְנָה עִם עֲשָׂרֵה הָרֵאשׁוֹנִים, שֶׁאֲפִלוּ מֵאָה בָּאִים אַחֲרָיו, קָבֵל עָלָיו שְׂכָר כָּלָם". וְהַבִּיאוֹר הוּא, שֶׁכָּל הַמֵּאָה הַבָּאִים לְבֵית הַכְּנֶסֶת אַחֲרֵי עֲשָׂרֵה רֵאשׁוֹנִים לְהַתְּפַלֵּל לֵה', הֵם מְשַׁתְּמָשִׁים עִם אוֹתָם צִינּוּרוֹת הַשְּׁפַע שֶׁכָּבַר הַכִּינוּ וְתַקְּנוּ עֲשָׂרֵה רֵאשׁוֹנִים. וְעַל-כֵּן רֵאוּי שֶׁהָעֲשָׂרֵה הָרֵאשׁוֹנִים יְקַבְּלוּ שְׂכָר כְּנֶגֶד כָּלָם.

"מָה אֶהְבְּתִי תוֹרַתְךָ כָּל הַיּוֹם (וְכָל הַלַּיְלָה) הִיא שִׁיחַתִּי" (תְּהִלִּים קִיט' צ"ז)

מִסְפָּר הַרַה"ג דּוּד יוֹסֵף שְׁלִיט"א, בְּנוֹ שֶׁל מֶרֶן שְׁלִיט"א (הַגָּאוֹן הַרַב עוֹבְדָיָה יוֹסֵף), כִּי בְּהִיוֹתוֹ יָלַד, הָיָה אָבִיו מַעֲרִיז לְתַפִּילָה מִיְדֵי בְּקָר בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה. בְּאַחַד הַיָּמִים, הַתְּעוֹרֵר, הַתְּבוֹנוֹן בְּשַׁעוֹן, וְרֵאָה שֶׁהַזְּמַן כָּבֵר מְאוּחָר, וְהַתְּפִלָּא מְדוּעַ אָבִיו לֹא הָעִירוֹ עָדָיו. "קָמְתִי, נְטַלְתִּי אֶת הַיָּדַיִם, נִגַּשְׁתִּי לְסַפְרִיָּה וְרֵאִיתִי אֶת אָבָא יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד. פְּנִיתִי אֵלָיו וְאָמַרְתִּי: 'אָבָא, מְדוּעַ לֹא הָעִרְתָּ אוֹתִי הַיּוֹם לְתַפִּילָה, כְּמוֹ בְּכָל יוֹם? הַרִים מֶרֶן אֶת רֵאשׁוֹ, וְהַבִּיט בִּי מִשְׁתָּאָה: 'מָה? כָּבֵר בְּקָר?'. 'כֵּן, כָּבֵר בְּקָר' - הַשְּׁבַתִּי לוֹ. כָּל-כֶּךָ הָיָה שְׁקוּעַ בְּתַלְמוּדוֹ כָּל הַלַּיְלָה, שְׁלֹא הָרִגִישׁ אֵיךְ הֵגִיעַ הַבְּקָר...". (וְזֶהוּ "לְהַעֲלֵת נֵר תְּמִיד... מְעַרְבַּ עַד בְּקָר לִפְנֵי ה' תְּמִיד"). וְסָפַר גַּם הַרַה"ג אֵלֵיהוּ אָבָא שֶׁאֵלֵהוּ זְצוּק"ל, שֶׁמֶרֶן שְׁלִיט"א (הַגָּאוֹן הַרַב עוֹבְדָיָה יוֹסֵף) הָיָה לוֹמֵד בְּכָל לַיְלָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת "אַהֵל רַחֵל", וְהָיָה שְׁקוּעַ בְּלִימוּדוֹ. "וְהִיִּיתִי מְחַפֵּה עַד שִׁיגְמוֹר אֶת לִימוּדוֹ, וְנוֹעַל אַחֲרָיו אֶת דְּלִתוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת. לַיְלָה אֶחָד הָיָה מֶרֶן מְאַרִיךְ בְּלִימוּדוֹ. חִיבִיתִי וְרֵאִיתִי שֶׁלֹּא נִיתַן לְהַפְּסִיקוֹ. פְּנִיתִי לְמֶרֶן וְאָמַרְתִּי לוֹ: 'הִנֵּה, מִפְּתַחוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת, כְּבוֹדוֹ יִנְעַל אַחֲרָיו, וַיִּנִּיחַ אֶת הַמִּפְתָּחוֹת תַּחַת הַשְּׁטִיחַ בְּפִנְיִסָּה'. הַשִּׁיב מֶרֶן בְּחִיּוֹב, וְהַמְשִׁיךְ בְּלִימוּדוֹ". "לְמַחְרַת" - מִמְשִׁיךְ הַרַב אָבָא שְׁאֵל, וּמִסְפָּר - "הִגַּעְתִּי הַשֶּׁכֶם בְּבִקְרָה וְרֵאִיתִי מֶרְחוּק שֶׁכָּל הָאוֹרוֹת דְּלוּקִים. חֲשַׁבְתִּי בְּלִבִּי, שֶׁמְרוֹב לִימוּד שָׁכַח כְּנִרְאָה הַרַב לְנוֹעַל אֶת בֵּית הַכְּנֶסֶת וּלְכַבּוֹת אֶת הָאוֹרוֹת. נִכְנַסְתִּי פְּנִימָה, וְנִדְהַמְתִּי לְרֵאוֹתוֹ עָדָן יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד, וְסָבִיבוּ עֲרִימַת סְפָרִים...".

שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: אָמַר

לְרַפּוּאָה שְׁלִימָה שֶׁל: אֹרְיָה בַת אֹדְלָיָה

כְּנִיסַת הַשָּׁבֹת: 18:52

יְצִיאַת הַשָּׁבֹת: 20:03 ר"ת 20:44

©

עֲרַשׁ"ק ב' אִיר תִּשְׁע"ד (2.5.14)

הַפְּטָרָה: "וְהַפְּהַנִּים וְהַלּוּיִם" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אם למדת תורה הרבה – אל תחזיק טובה לעצמך – כי לך נוצרת" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פיינחס פרידמן)

ה"בְּנֵי יִשְׁשָׁכָר" אומר, שהטעם לך שהקב"ה נתן לנו את מט' (=49) ימי הספירה בין פסח לעצרת, הוא כיון שמט' (=49) הוא כמנין "לב טוב" (=49). ורמזו לנו הקב"ה בך, שהעבודה שלנו בימים אלו היא לזכור את המידות שלנו, כדי שנהיה בבחינת "לב טוב", שהרי הלב הוא שרש כל המידות.

והנה, ראוי לדעת, שאצל תלמידי חכמים עיקר המידה של לב טוב הוא שילמדו מתורתם לאחרים, כפי ששנינו בפרקי אבות (ב', ח'): "אם למדת תורה הרבה – אל תחזיק טובה לעצמך – כי לך נוצרת". ופרש ה"עבודת ישראל" (שם), שאם למדת תורה – אל תחזיק את הטובה/התורה הזו שלמדת לעצמך (כמו תלמידי רבי עקיבא שנענשו ומתו על-כך), אלא חזיב אתה ללמדה לאחרים, "כי לך נוצרת" – שכן, האדם נברא רק כדי ללמד מתורתו לאחרים, ודבר זה רמוז בפסוק (איוב ה', ז): "אדם לעמל יולד". "לעמל" ראשי תיבות: ללמוד על מנת ללמד.

לפי זה תובן סמיכות המשנה הבאה לאחר מכן (אבות ב', ח'): "חמשה תלמידים היו לו, לרבן יוחנן בן זכאי... אמר להם: צאו וראו איזוהי דרך ישרה (=מהי המידה הטובה ביותר) שידבק בה האדם... רבי אלעזר אומר: לב טוב. אמר להם (רבן יוחנן בן זכאי): רואה אני את דברי אלעזר בן ערף מדבריכם...". (דהינו, שמידת לב טוב היא המידה הפוללת בתוכה את כל המידות הטובות). ולכן, שני המאמרים הללו – "אם למדת תורה הרבה – אל תחזיק טובה לעצמך", וכן המשנה על מידת "לב טוב" – הם צמודים, מכיון שהם עולים בקנה אחד. שכן, אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה/תורה זו לעצמך – אלא תלמדנה לאחרים, וזהו ענין של לב טוב, הפולל בתוכו את כל המידות הטובות, שצריך ללמד את התורה שלו לאחרים.

וכדי להגיד ולחזק את הענין הזה אצל תלמידיו, שלח אותם רבן יוחנן בן זכאי לברר איזוהי הדרך הישרה שידבק בה האדם, וקבל את דברי אלעזר בן ערף, שעיקר המידות הוא שיהיה לאדם לב טוב, כי לב טוב פולל בתוכו את כל המידות האחרות שאמרו יתר תלמידיו: עין טובה, חבר טוב, שכן טוב, וכו'. ובכך רצה רבן יוחנן בן זכאי ללמד את תלמידיו שיהיה להם לב טוב – שלא יחזיקו את התורה שלמדו לעצמם, אלא ילמדוה לאחרים. ולכן תקנו לנו חז"ל ללמוד פרקי אבות, דוקא בימים אלו, כיון שהם תורת המידות. ומכיון ששרש כל המידות הוא לב טוב, לכן נתן לנו הקב"ה דוקא מט' (=49) ימי ספירה, כמספר "לב טוב" (=49), כדי שנשכיל מזה שעיקר עבודת האדם בימים אלו היא לזכור את המידות, כדי שיהיה לנו לב טוב.

ומדוע נתן לנו הקב"ה עבודה זו – לזכור את המידות ולהגיע ללב טוב – דוקא בימי הספירה? אלא, שרצה הקב"ה לתת את התורה לישראל בחג השבועות, וידוע שעיקר התורה הוא התורה שבעל-פה שנמסרה מדור לדור, וכמו שאמרו חז"ל (גיטין ס'): "לא פרת הקב"ה ברית עם ישראל, אלא בשביל דברים שבעל-פה". לכן הקדים הקב"ה לישראל לפני מתן תורה את מט' (=49) ימי הספירה, שהם במספר "לב טוב", כדי שבימים אלו יזכרו ישראל את לבם לטובה ולהיטיב עם אחרים בתורה, ועל-ידי כך יזכו לקבל את התורה, באין חשש שיחזיקו את התורה לעצמם, כמו כד' אלף תלמידי רבי עקיבא – אלא ילמדוה לאחרים ויזכו לחיים.

והנה, כאשר נתבונן נראה, כי עצם הדבר שהקב"ה בחר לתת לנו, קרוצי חומר, את תורתו, ולא למלאכי מעלה (שהשתוקקו לקבלה, באומרם (תהילים ח', ב'): "תנה הודך על השמים" (=השאר את הודך, את התורה, לנו בשמים)), היה זה מצד מידת טובו של הקב"ה, בבחינת "לב טוב".

ולמדונו חז"ל כלל גדול (מגילה יב'): "במידה שאדם מודד – בה מודדים לו" (=האדם מקבל את גמולו כפי שהוא מתנהג עם הסובבים אותו). וכפי שכתוב בתהילים (קכ"א, ה'): "ה' צלך על יד ימינך". דהינו, שהקב"ה נוהג

עמנו במידה כנגד מידה, ולכן, כפי שהצל שלך "עוקב" אחר פעולותיך ותנועות גופך, כך גם הקב"ה הוא "צלך", ומתנהג אתך כפי שאתה מתנהג עם חבריך.

ולכן נמצא, כי כדי לעורר כביכול אצל הקב"ה את מידת "לב טוב", שימסור לנו את סודות תורתו הקדושה, צריך קודם לעשות אתערוותא דלתתא(=התעוררות מלמטה) – לזכך את מידותינו בבחינת "לב טוב", ולהיטיב עם אחרים בתורה. שכן, על-ידי כך "במידה שאדם מודד – בה מודדים לו", יתעורר כביכול הקב"ה בבחינת "לב טוב" למסור ולהשפיע לנו את תורתו.

ויש לומר, שמטעם זה בחר הקב"ה למסור את התורה לישראל על-ידי משה רבנו, שזכה למידת "לב טוב", כמבואר בגמרא (נדרים לה), שהקב"ה מסר רק למשה ולזרעו את חלק פלפול התורה. אלא שמשה, שעליו נאמר "טוב עין" מסר חלק זה לישראל.

ומאחר וראה הקב"ה, יודע תעלומות, שעתידי משה למסור את פלפול התורה לישראל ולא להחזיקה לעצמו, בחר בו להיות שליח למסור את כל התורה לישראל. וברור שעצם נתינת התורה לישראל הוא מצד התלבשות הקב"ה בבחינת "לב טוב".

וצריך לדעת, שבכל שנה ושנה ב-מט' ימי הספירה (שהם כידוע הכנה לקראת מתן תורה בחג השבועות) מתעורר ענין זה, כדי שנוכח את המידות להגיע לבחינת "לב טוב". ועל-ידי כך, מידה כנגד מידה, יתעורר הקב"ה למעלה, בבחינת "לב טוב", למסור ולהשפיע לנו טעמים וחידושים בתורתו הקדושה.

"כי לא תשכח מפני זרעו" סופי תיבות "יוחאי"

"בשעה שעלה משה רבנו למרום, אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: רבנו של עולם, מה לילוד אשה בינינו? אמר להם: לקבל תורה בא. אמרו לפניו מלאכי השרת: חמדה שגנוזה תתקע"ד דורות לפני בריאת העולם, אתה מבקש ליתנה לבשר ודם? "מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו(=על מה זכה האדם)...תנה הודך על השמים"(=השאר את הודך, את התורה, לנו בשמים).

ויש לפרש את טענת המלאכים על-פי מה שידוע גדל חומרת שכחת התורה, כמו ששינינו במשנה (אבות פי', מח'): "כל השוכח דבר אחד ממשנתו, מעלה עליו הכתוב כאלו מתחייב בנפשו, שנאמר (דברים ד'): 'רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך'". ובגמרא מצינו (מנחות צט'): "אמר ריש לקיש: כל המשכח דבר אחד מתלמודו עובר בלאו(=עובר על מצות "לא תעשה"), שנאמר: 'רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים...'"

לכן טענו המלאכים "מה אנוש כי תזכרנו...". הלא בן האדם קרוץ מתמר, והשכחה מצויה אצלו תמיד, כמו שאמרו בעלי הרמז (שחרית של שבת): "שכן חובת כל היצורים" – ראשי תיבות "שכחה", שכן, כך היא דרכם של כל היצורים, שהם בשר ודם, לשכוח את תלמודם. אם כך, שאלו המלאכים את הקב"ה: מדוע אתה נותן להם את התורה? והרי אפילו חכמי ישראל שביבנה אמרו "עתידה תורה שתשתכח מישראל", ולכן עדיף שתתן לנו את התורה, שהרי אין השכחה מצויה אצלנו.

וכדי לסתום את טענותיהם של המלאכים, הראה להם משה רבנו את נשמתו של רשב"י, שיאיר את חשכת/שכחת התורה, ועל-ידי אור תורת הנסתר, עתיד הוא לבטל את שכחת התורה. וזהו שאמר הגה"ק החיד"א זצ"ל, בשם האר"י הקדוש זצ"ל: "עליף למרום, שביט שבי": "שבי" – ראשי תיבות של שמעון בר יוחאי. כלומר, אתה, משה, כשעלית למרום שביט את התורה הקדושה מהמלאכים על-ידי "שבי", הוא התנא הקדוש שמעון בר יוחאי, אשר גזר ואמר: "חס ושלום שתשתכח תורה מישראל".

וראוי לציין שמה שאמר התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי: "חס ושלום שתשתכח תורה מישראל, שנאמר: 'כי לא תשכח מפני זרעו'", מובא בספרים הקדושים בשם הרה"ק מהר"ן זיע"א רמז נפלא, כי בפסוק זה "כי לא תשכח מפני זרעו" נרמז שמו של רשב"י בסופי התיבות "יוחאי", כדי לומר לנו, שבזכות תורתו של רשב"י, שמאירה את העולם, לא תשתכח התורה מישראל לעד ולנצח נצחים).

"ונקדשתי בתוך בני ישראל"

על הכתוב "ונקדשתי בתוך בני ישראל", כותב רש"י: מסר עצמד וקדש שמי(=היה נכון למסור נפשך על קדוש השם בשעת הצורך). וכשהוא מוסר את עצמו, ימסור עצמו על-מנת למות. שכן, כל המוסר עצמו על-מנת הנס(=מי שמוסר את נפשו מתוך כוונה שיתרחש לו נס, וישאר בחיים), אין עושים לו נס...

ובענין זה של קדוש ה' מסופר, כי כשעמדו הנאצים, ימח שמים, להוציא להורג את רבי אלחנן בונים וסרמן הי"ד, ראש ישיבת בארונוביץ, פנה הגאון אל המוני היהודים במקום, ואמר: מסתבר, יהודים יקרים, שמחשיבים אותנו בעולמות העליונים כצדיקים גמורים, ולכן נבחרנו לכפר בגופותינו על כלל ישראל. ומכיון שכך, עלינו לשוב מיד בתשובה שלמה, וכך ירצו קרבנותינו לפני שוכן מרומים. הבה ונשמר, שלא תעלה חלילה במוחנו מחשבה פסולה, שהיא כפיגול הפוסל את הקרבן. שכן, עלינו לדעת, שבשעה זו אנו עומדים לקיים את הגזולה שבמצות התורה(=למות על קדוש השם). **שבת שלום**

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: אָמַר לְרִפּוּאָה שְׁלִימָה שֶׁל: אֹרְיָה בַת אֹדְלָיָה כְּנִיסַת הַשֶּׁבֶת: 18:52

עֲרַשׁ"ק ב' אִייר תשע"ד (2.5.14) © יְצִיאַת הַשֶּׁבֶת: 20:03 ר"ת 20:44

הַפְּטָרָה: "וְהַפְּהַנִּים וְהַלְוִיִּם" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנַאמַר (יְשַׁעְיָה ס'): וְעַמְּךָ כָּלֵם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי לְהַתְּפָאָר". (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינקס פרידמן)

אֶחָד מִמְּנֵהֵי יִשְׂרָאֵל הַיְדוּעִים הוּא, לֹמַר לְפָנַי כָּל לִימוּד בְּמַסְכַּת אָבוֹת אֵת הַמְּשָׁנָה: "כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא...".

וְנִתְיַגְעוּ הַמְּפָרְשִׁים לְהַבִּין, מַה רָאוּ חו"ל כְּכֹה, לְהַקְדִּים וְלֹמַר דּוֹקָא אֵת מְשָׁנָה זוֹ לְפָנַי הַלִּימוּד בְּמַסְכַּת אָבוֹת? בְּפִשְׁטוּת יֵשׁ לֹמַר, שְׁבַדְבַר זֶה בְּקִשּׁוֹ חו"ל לְחֻזֵּק אֵת לֵב הָאָדָם, לְבַל יִפּוֹל בְּרוּחוֹ לֹמַר, מִי אֲנֹכִי שְׂאֵעֶסוּק בְּדַבְרֵי הָאָבוֹת הַקְּדוּשִׁים, בְּעִבּוּדַת הַמִּידוּת הַטּוֹבוֹת? וְהִרִי אֲנִי עוֹד לֹא הִגַּעְתִּי לְמַעְלָה זוֹ, לְעִבּוּד אֵת ה' כְּרִאוּי. שְׁכֵן, חֲטָאֲתִי כְּהִנֵּה וְכִהְנֵה, בְּכָל מִינֵי עֲגִינִים וּמַעֲשִׂים. וּמָה לִּי לְעִסּוּק בְּפָרְקֵי אָבוֹת, הַמְּיוֹעָדִים בְּעִיקָר לְחִסְדִּים וְלֵאנְשֵׁי מַעֲשֵׂה? עַל-כֵּן הַקְּדִימוּ לָנוּ חו"ל לְשִׁנּוֹת אֵת הַמְּשָׁנָה: "כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא...". כְּדִי לֹמַר לָךְ, שְׁ"כָּל יִשְׂרָאֵל" – לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ שְׂכָר לְעוֹלָם הַבָּא. וְאִין הַקַּב"ה מְקַפֵּחַ שְׂכָר כָּל בְּרִיָּה. וְאִפִּילוּ הַרְשַׁע בְּיוֹתֵר, לְאַחַר שִׁיקְבַּל הוּא אֵת עוֹנְשׁוֹ בְּגִיּהוֹנוֹם, יִזְכֶּה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא עַל הַמְּצוֹת וְהַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים שֶׁקִּיָּם בְּעוֹלָם הַזֶּה.

וְלָכֵן, טוֹב שִׁישְׁתַּדַּל הָאָדָם לְהַרְבוֹת בְּמַצּוֹת וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְלִקְיָם אֵת דְּבָרֵי הַפְּתוּב בְּמַסְכַּת אָבוֹת, בְּמוֹסַר חֲכָמִים וּבְעִבּוּדַת הַמִּידוּת הַטּוֹבוֹת. שְׁכֵן, כָּל אֵלֶּה יִתְּנֶסְפוּ לוֹ לְחֻשְׁבוֹן גְּדוֹל שִׁישְׁלָם לוֹ הַקַּב"ה בְּעוֹלָם הַבָּא. וַיֵּשׁ גַּם לֹמַר, שְׁחֻז"ל בְּחֵרוֹ לְהַקְדִּים דּוֹקָא מְשָׁנָה זוֹ שֶׁל "כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא...". כְּדִי לְחֻזֵּק דּוֹקָא אֵת הַנְּשִׁים, שֶׁהֵן שׁוֹתְפוֹת לָנוּ בְּכָל. שְׁכֵן, נִיתֵן לְטַעוֹת מֵהֵשֵׁם "מַסְכַּת אָבוֹת", וְלַחְשׁוֹב, שֶׁהַמוֹסַר וְהַמִּידוּת הַטּוֹבוֹת שֶׁבְּמַסְכַּת מִיּוֹעָדִים לְאָבוֹת וְלֹא לְאַמְהוֹת. אוּלָם, כְּמוֹבֵן שְׂאִין הַדְּבָר כֶּךָ. שְׁכֵן, אִף שְׂאִין הַנְּשִׁים עוֹסְקוֹת בְּתוֹרָה שְׁבַעַל-פֶּה, מְכָל מְקוֹם מוֹטְלַת עֲלִינוּ, הַגְּבָרִים, הַחֻבָּה לְמִסוֹר וְלַהֲעִבִיר לְנִשִּׁים אֵת תּוֹכֵן הַמוֹסַר וְהַמִּידוּת הַטּוֹבוֹת, הַפְּתוּבִים בְּמַסְכַּת אָבוֹת, כְּדִי שִׁיּוֹכְלוּ לְחַנּוּךְ אֵת צְאָצְאֵינוּ כְּרִאוּי. עַל-כֵּן הַקְּדִימוּ חו"ל מְשָׁנָה זוֹ, "כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא...". כְּדִי לְהַרְאוֹת אֵת גּוֹדֵל הַחֲשִׁיבוּת שֶׁל הַנְּשִׁים, כְּשׁוֹתְפוֹת לְבַעַלְיָהוּ. שְׁהִרִי, "כָּל יִשְׂרָאֵל" – גַּם הַנְּשִׁים – יִזְכּוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, בְּזָכוֹת שִׁילְמָדוֹ מֵהַבְּעָלִים אֵת תּוֹכֵן הַמַּסְכַּת, שֶׁהִיא עִבּוּדַת הַמִּידוּת וּמוֹסַר חֲכָמִים.

וּכְדִי לְחֻזֵּק עֲגִינָן זֶה, רִאוּי לְהַבִּיא דְּבָרֵי ה' תּוֹרַת חַיִּים", עַל מָה שֶׁשְּׁנִינוּ בְּמְשָׁנָה (סוֹף מַסְכַּת עוֹקְצִין): "אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי, עֲתִיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַנְחִיל לְכָל צְדִיק וְצְדִיק – שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרֵי עוֹלָמוֹת, שְׁנַאמַר (מְשַׁלִּי ח'): לְהַנְחִיל אוֹהֲבֵי יֵשׁ (=310), וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם אֲמֵלֵא". וְצָרִיךְ לְהַבִּין כָּאֵן אֵת דְּקוּי הַחֲשְׁבוֹן, שְׁעֲתִיד הַקַּב"ה לְהַנְחִיל לְכָל צְדִיק וְצְדִיק דּוֹקָא יֵשׁ (=310) עוֹלָמוֹת, לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר.

וַיֵּשׁ לֹמַר, שֶׁהִנֵּה, כִּידוּעַ, נְצַטְוִינוּ עַל-יְדֵי הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ עַל תְּרִי"ג (=613) מְצוֹת דְּאוֹרִיָּתָא (=מֵהַתּוֹרָה), וְ-ז' (=7) מְצוֹת דְּרַבְּנָן (=שֶׁל הַחֲכָמִים), שֶׁהֵם בִּיחַד כַּת"ר (=620) מְצוֹת. וּמְכָאן, שְׁמַגִּיעַ לְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל כַּת"ר (=620) עוֹלָמוֹת, תְּמוֹרַת כַּת"ר (=620) הַמְּצוֹת שֶׁהוּא מְקִיָּם.

אוּלָם, כִּידוּעַ הָאָדָם לֹא נִבְרָא יְחִידִי, אֲלֵא יַחַד עִם הָאִשָּׁה, כְּפִי שְׁכַתּוּב: "זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וַיְבָרַךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֵת שְׁמֵם אָדָם". (וְצָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁגַּם כָּל הַנְּשִׁמוֹת בְּשִׁמִּים נִבְרָאוּ זָכָר וּנְקֵבָה. אֲלֵא, שְׁבַרְדַּתֵּם לְעוֹלָם הַזֶּה הֵן נִפְרָדוֹת. וּבַהֲגִיעַ הַזְּמַן הַמְּתָאִים, הַקַּב"ה מְזוּגָם שׁוֹב בִּיחַד. וְכָל זֶה לְתוֹעֵלַת הָאָדָם, כְּדִי שִׁיּוֹכַל לְעִבּוּד אֵת ה' כְּרִאוּי, בַּהִיּוֹת לוֹ הָאִשָּׁה עֶזֶר כְּנֶגְדּוֹ).

לָכֵן, עַל-פִּי הַצְּדִיק, בְּהַכְרַח שִׁיתְחַלְקוּ הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה שׁוּה בְּשׁוּה בְּ-כַת"ר (=620) הַמְּצוֹת. שְׁהִרִי, שְׁנִיָּהֵם בִּיחַד הֵם שׁוֹתְפִים כְּאַחַד. עַל-כֵּן, כְּאַשֶׁר יִתְחַלְקוּ אוֹתָם כַּת"ר (=620) עוֹלָמוֹת לְשָׁנִים, יִגִּיעַ לְכָל אֶחָד, לְאִישׁ וְלְאִשָּׁה, בְּדִיוֹק יֵשׁ (=310) עוֹלָמוֹת, לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר, וְזֶה "לְהַנְחִיל אוֹהֲבֵי יֵשׁ (=310), וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם אֲמֵלֵא".

ויש עוד להוסיף, שהנה, כתבו הקדמונים, שבעשרת הדברות ישנן **כת"ר** (=620) אותיות, שהן מכונות בדיוק כנגד "**כת"ר**" (=620) המצות (613 מצות דאורייתא ו-7 מצות דרבנן). על-כן, כאשר בא הקב"ה לתת את עשרת הדברות, שיש בהן כאמור **כת"ר** (=620) אותיות, שהן מכונות בדיוק כנגד "**כת"ר**" (=620) מצות, הקדים לומר: "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל". ופרש רש"י: "לבית יעקב' אלו הנשים... ותגיד לבני ישראל'... לזכרים". דהינו, שהקדים את הנשים לפני הזכרים, כדי לרמוז שבשכר **כת"ר** (=620) המצות, יתחלקו האנשים והנשים שוה בשוה - כי שניהם שקולים - בגלל היותם שותפים בקיום מצות התורה. וזהו שכתוב: "עתיד הקדוש ברוך הוא להנחיל לכל צדיק וצדיק שלש מאות ועשר עולמות". וכפל הכתוב לומר, "לכל צדיק וצדיק", כדי לרמוז על התחלקות **כת"ר** העולמות לשני השותפים - לאיש ולאשה. ועל-כך רמזה גם המשנה: "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא...". ודקדקו לומר חז"ל, "**יש**" (=310) להם חלק", לרמוז שחלק האשה וחלק הבעל לעולם הבא הוא "**יש**" (=310) עולמות", לא פחות ולא יותר.

"ונקדשתי בתוך בני ישראל..." (כ"ב' ל"ב)

נצטוינו בתורתנו הקדושה: "נקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם, המוציא אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני ה'", ופרש רש"י זצ"ל: "המוציא אתכם - על מנת כן" - כלומר, יציאת מצרים היתה על תנאי שישאל יהיו מוכנים למסור נפשם, בכדי לקדש את שמו הגדול יתברך. וכבר קבע רבנו הרשב"א בתשובותיו (חא, נה), כי גם במחשבה ניתן לקיים את המצוה של קידוש ה', ולא רק בפועל ממש, והוא מה שנקאמר: "כי עליך הרגנו כל היום" (תהילים מד, כג). וכי אפשר להיהרג בכל יום על קידוש ה'?

אלא, שבכל יום, כשאנו קוראים ב"קריאת שמע" את המלים "ובכל נפשך", ומסכימים על-כך, הרי כאילו מסרנו את נפשנו עליו יתברך, כי כל המסכים עם "ובכל נפשך", כאילו עשו. מקור לכך מצינו בדברי הזוהר הקדוש (חג, קצה ב), שביחוד (=בקריאת) "שמע ישראל", כשהאדם מצרף וכולל את עצמו עם אלו המוסרים את נפשם בפועל על קידוש ה', ומתכוון לכך בפסוק זה, נחשב לו כאילו מסר את עצמו **בפועל ממש**.

"ונקדשתי בתוך בני ישראל..." (כ"ב' ל"ב)

הצדיק רבי אלימלך מליזנסק, היה דורש ומבקש מאת אנשי שלומו, כי בכל שעה של בטלה יהיו הפל דבוקים בפסוק: "ונקדשתי בתוך בני ישראל...", שהיא מצות עשה מהתורה. וזו היתה לשונו: בכל עת ובכל רגע שהאדם פנוי ואינו עוסק בתורה הקדושה, ובפרט בעת שהוא יושב בטל לבדו בחדרו, או שוכב על מטתו ואינו יכול לישון, יתרהר במצות עשה זו: "ונקדשתי בתוך בני ישראל...". וידמה בנפשו ויציר במחשבתו כאילו **אש** גדולה ונוראה **בוערת** לפניו, ולהבותיה עולות עד לב השמים.

והוא, לשם קדושת שמו של ה' יתברך, שובר את טבעו, ומפיל עצמו לתוך האש הזו, על קידוש ה'. ומחשבה טובה - הקב"ה מצרפה **למעשה** - ונמצא, שאינו שוכב או יושב בטל, אלא מקיים מצות עשה דאורייתא (=מן התורה), שהיא יסוד האמונה והעמוד הגדול שכל בית ישראל נשען עליו.

"פשטידת שלום-בית"

פעם התניצבו לפני רבי ישראל מקוזניץ איש ואשה, בגיל העמידה (=מבוגרים), שגמרו ביניהם להפרד זה מזו, ובאו לקבל את ברכת הצדיק להחלטתם הנחרצת. שאל הצדיק את הבעל: מדוע החלטת לתת גט פיטורין לאשתך? אומר לרבי את כל האמת - השיב הבעל במבוכה - כשאני חוזר בשבת מבית הכנסת, סמוך לשעת הצהרים, מציק לי הרעב מאד, וברוב תיאבוני, אני משתוקק ביותר לפשטידה של שבת. אולם אשתי מסרבת בכל תקף להגיש לשלחן את הפשטידה המבוקשת, אלא מגישה תחילה דגים ובשר, ושאר מיני מטעמים, וכשמגיע תור הפשטידה, כבר שבעה נפשי מכל מיני המאכל, ואיני מוצא טעם של ממש במאכל נוסף... בתום דבריו הארוכים של הבעל, פנה רבי ישראל אל האשה ושאל אותה: מדוע את מסרבת להקדים את הגשת הפשטידה של שבת, לבקשת בעלך?

מנהג אבותי בידי, שהפשטידה מוגשת רק בסוף הסעודה - קראה האשה בקול נמרץ - ומנהג ישראל - תורה הוא, ולכן לא אזור מדרכי כמלוא הנימה, אפילו יביא הדבר לגט פרישות מצד בעלי! הרהר קמעה הצדיק מקוזניץ, כיצד להגיע לעמק השוה בסכסוך זה על מועד הגשת הפשטידה של שבת, ואחר-כך פסק: מהיום והלאה תכין האשה שתי פשטידות לכבוד שבת: פשטידה אחת תוגש לבעל לפני הסעודה, כבקשתו, והפשטידה השנייה תוגש - פנהוג מימים ימימה, כמנהג האשה - בתום הסעודה... החלטת הצדיק נראתה מאד בעיני הבעל ואשתו, ושניהם הודו לרבי ישראל על החלטתו הנבונה. ולא עוד, אלא שבבתים רבים בישראל החלו נוהגים כעצת האדמו"ר מקוזניץ להכין לשבת פשטידה נוספת, וקראו לה "פשטידת שלום-בית"... **שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!**

פרשת השבוע: אמר לרפואה שלימה של: אוריה בת אודליה **כניסת השבת: 18:52**

ערש"ק ב' אייר תשע"ד (2.5.14) © **יציאת השבת: 20:03** ר"ת 20:44

הפטרות: "והפּהַנִים וְהַלּוֹים" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי חיפה)

"בני ציון"

עמר לגלגלת "אותיות" לג עמר

בשו"ת "חתם סופר" (סימן רל"ג) מצינו חידוש נפלא (שמעולם לא שמענו), שהטעם לשמחת ל"ג בעומר הוא, מפיון שביום זה התחיל לרדת המן לישראל במדבר. וכפי דבריו הקדושים של ה"חתם סופר": "מיום (טו' באיר) שכלה החררה(=המצות) שהוציאו (ישראל) ממצרים, הלכו (ישראל) ג' ימים בלא לחם, ואחר-כך ירד המן. אם כן, הורדת המן (היתה) ביום ל"ג בעומר (ח"י באיר), וראוי לעשות לזה זכר טוב...".

והוסיף על-כך ה"חתם סופר" רמז נאה, ואמר: "הנה, בכתוב וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר" – עד כאן ל"ג אותיות, רמז על ל"ג בעומר, שבו התחיל המן לירד".

דהינו, אומר ה"חתם סופר", אם נספור את האותיות בכתוב "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר", הנה, עד המלה "עמר" יש ל"ג אותיות, לרמז על ל"ג בעומר.

ולכן הכתוב מתחיל בתיבת "וספרתם" – כדי לומר לנו שצריך לספור עד תיבת "עמר" כדי לגלות שירידת המן היתה ביום ל"ג בעומר.

רמז נוסף: בכל פרשת המן, החל מהפסוק הראשון (שמות טו', ד'): "ויאמר ה' אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו...". עד הפסוק האחרון, "והעמר עשרית האיפה הוא" – יש בדיוק ל"ג פסוקים, לא פחות ולא יותר. וזאת, כדי לרמז שאכן המן התחיל לרדת ביום ל"ג בעומר (ומה עוד שעל המן נאמר: "לקטו ממנו איש לפי אכלו עמר לגלגלת". הנה, "עמר לגלגלת" הם אותיות "לג עמר").

והנה, על מה שאמר הקב"ה למשה, "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים", פרש הוהר הקדוש (ויחי רמז', מתורגם): "לחם משנה, מהו לחם משנה? אלו שתי לחמים – לחם מן השמים ולחם מן הארץ".

ובאר ענין זה הרה"ק פינחס פרידמן ואמר: ש"לחם מן הארץ" רומז לתורת הנגלה, ואילו "לחם מן השמים" הוא רמז על תורת הנסתר, אותה משפיע הקב"ה לראויים לכך כפי שכתוב (תהילים כה', יד'): "סוד ה' ליראיו...".

וכדי לחזק את דבריו, הוא מביא את הכתוב בוהר הקדוש (בשלח סא', מתורגם): "בתחילה, כשיצאו ישראל ממצרים נכנסו לאכול לחם הנקרא מצה. ועתה זכו לאכול לחם אחר, חשוב יותר, ממקום עליון, כמו שכתוב: "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, מן השמים ודאי".

ועוד מסופר בוהר הקדוש (ויחי ריז', מתורגם): "יום אחד נרדם רבי יהודה תחת עץ אחד, וראה בחלומו ארבע כנפים (של טחנת קמח)...ועלה רבי שמעון עליהם וספר תורה עמו, ולא השאיר כל ספרי סודות ואגדות שלא העלה אותם לרקיע...כאשר התעורר רבי יהודה אמר: ודאי כאשר מת רבי שמעון הסתלקה החכמה. אוי לדור שאותה אבן טובה שהיו רואין ממנה...נאבדה מהם. בא רבי יהודה אצל רבי אבא, וספר לו על חלומו. העלה רבי אבא ידיו על ראשו ובכה, ואמר: רבי שמעון, ריחיים שטחנו ממנו מן טוב, כל יום לוקטים אותו, שנאמר "הממעיש אסף עשרה חמרים". עכשיו הריחיים והמן הסתלקו, ולא נשאר בעולם זולת מה שכתוב: "קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העמר מן והנח אתו לפני ה' למשמרת לדורתכם...".

הרי לנו דברים ברורים ונהירים שתורתו של רשב"י היתה בבחינת מן(=לחם מן השמים), היורד מן השמים. ומה שנשאר הוא בבחינת "צנצנת אחת" למשמרת לדורות הבאים.

יהי רצון שנוזפה לקבל הארה מתורתו הקדושה והנפלאה, ואפילו הארה בבחינת "צנצנת אחת" קטנה, אמן!

ועלו מושעים בהר ציון, סופי תבות "מרון"

בספר "נהורא דיוסף" מובא, שהעליה למירון בל"ג בעומר מכפרת על חטא העגל. שכן, בחטא העגל רקדו ושמחו ואכלו מסביב לאש של **טומאה**. ואילו במירון אנו רוקדים ושמחים ואוכלים מסביב לאש של **קדושה**.

לכן בל"ג בעומר עולים למירון לתקן את חטא העגל, להפוך מר למתוק, ועל-כך רומז "מרון" – להפוך מר ל-רון(=שמחה). והעליה להר מירון היא בבחינת עליה להר ציון, כפי שרמזו בנביא (עובדיה א', כא): "ועל מושעים בהר ציון" – סופי תבות "מרון".

בספר "פרי עץ חיים" להאר"ל (פסח פ"א) מובא שביציאת מצרים, עם ישראל יצא "בעדי עדיים", דהינו עם שני כתרים, כפי ששנינו בגמרא (שבת פח'): "דרש רבי סימאי: בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע' באו שנים ריבוא של מלאכי השרת, (ו)לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני כתרים, אחד כנגד 'נעשה' ואחד כנגד 'נשמע'. ופיון שחטאו ישראל (בעגל) ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי תבלה ופרקום, שנאמר (שמות לג, ו): 'ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב'. (כן כתוב 'ועתה הורד עריך מעליך' שהפסידו את העדים). וצריך לדעת, שאותם הכתרים שקבלו ישראל, הם הם כתרים של אור גדול ומזהיר של סודות התורה. כפי שאמרו המלאכים להקב"ה (כשעלה משה להר סיני לקבל את התורה): "תנה הודך על השמים" – השאר את הודך, את שני הכתרים של הוד/סודות התורה בשמים.

וצריכים עוד לדעת, כי התנא הדגול רשב"י, שגלה בעולם את תורת הסוד, זכה להשיג את שני הכתרים של הוד שנטלו מישראל. וביום לג' בעומר יש הארה מכתרים אלו. שכן, יום לג' בעומר הוא בבחינת "מתן תורה" של תורת הנסתר לישראל. וכפי שרמזו דוד המלך בתהילים (קיש', יח'): "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". "גל עיני" – ביום "גל" (=לג') בעומר, הנחיל רשב"י את נפלאות(=נסתרות) התורה לדורות עולם. (יש לציין, כי יום ל"ג בעומר הוא ביום של "הוד שבהוד", לרמז על הארת שני הכתרים של ההוד). וצריך לדעת, שיום זה(=לג' בעומר) הוא מסוגל ביותר שיגלה הקב"ה את עיני האדם לראות את נפלאות(=נסתרות) התורה הקדושה, כמו שכתוב "גל עיני" – גל, מלשון תגלה, שיום זה מסוגל לגלות את נפלאות(=נסתרות) התורה הקדושה. "אדם ובהמה תושיע ה'".

בספר "אורה ושמחה" להרה"ק רבי אברהם שמחה מבארניב זצ"ל (אות מבי) מובא רמז נפלא על התנא האלקי רשב"י שהכתוב (תהילים לו, ז) "אדם ובהמה תושיע ה'", הוא בגמטריה "רבי שמעון בר יוחאי" וצריך להבין ענין זה. שכן, וכי מה הקשר בין "אדם ובהמה תושיע ה'" לבין רבי שמעון בר יוחאי? נראה לפרש פונת הרמז בזה על-פי מה שכתב החיד"א זצ"ל, בספרו "דבש לפי", שראה בספר כתב יד ישן, שחכם אחד הגיה לו ספר הזהר, ומחמת דוחקו מכר אותו. והנה, כאשר ישן בלילה, חלם שמצארים אותו מן השמים, וקוראים לו **בהמה**. מיד קם בבקר בצער, והלך לתלמיד חכם אחד שיפתור לו את חלומו. אמר לו אותו תלמיד: "דע לה, שמן השמים הוכיחו אותך על שמכרת והוצאת את ספר הזהר הקדוש מביתך. ולכן קראו לך **בהמה**", שזה ראשי תיבות (דברים כו, יג): "בערתי הקדש מן הבית". שכן, בערת/הוצאת את הקדש(=את הזהר הקדוש) מן הבית. וכאשר שמע כך אותו חכם, מיד הלך וקנה את הזהר בחזרה, והכניסו לביתו.

והנה, ידוע שהאדם החוטא נקרא "**בהמה**", כמו שדרשו חז"ל בגמרא (חולין ה') על הכתוב בתורה: "אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה". 'מן הבהמה' - להביא בני אדם שדומים לבהמה" - דהינו, שצריך ל"הקריב"(=לקרב) אדם לה' "מן הבהמה" - מאנשים שדומים לבהמה, ולהחזירם בתשובה לאביהם שבשמים.

לפי זה נמצאנו למדים, שסגולה נפלאה היא להחזיק בבית את הזהר הקדוש. שכן, על-ידי כך יזכה האדם להיות בבחינת אדם, ולא בהמה, שהרי, אומר רשב"י בגמרא (יבמות סא'): "רבי שמעון בן יוחאי אומר: קברי עובדי כוכבים אינם מטמאין באהל, שנאמר (יחזקאל לד, לא'): 'ואתן צאני, צאן מרעיתי אדם אתם'. אתם קרויין 'אדם', ואין עובדי כוכבים קרויין 'אדם'".

נמצא, כי בזכות שמחזיקים בבית את הזהר הקדוש, תורתו של רשב"י, פווח רב להשפיע לנו שיתקיים בנו "אתם קרויין 'אדם' - אדם ולא בהמה. הנה כי כן מטעם זה, כאשר מכר אותו חכם את הזהר קראו לו "**בהמה**" - "בערתי הקדש מן הבית" - לרמז שהפסיד בכך את הסגולה להיות בבחינת אדם".

וזהו שיסוד המקובל האלקי מהר"ש, להביא בשיר "בר יוחאי" (בית הרביעי): "נעשה אדם נאמר בעבורך", כי בזכות שיטת רשב"י, יש בפווח של איש ישראל להיות בבחינת אדם.

הנה כי כן, נפלא להבין בזה הרמז "אדם ובהמה תושיע ה'". כלומר כאשר יש מלחמה באדם, בין היצר הטוב ליצר הרע, אם להיות בבחינת אדם או ח"ו בבחינת בהמה, יכול רק הקב"ה להושיע לו להתגבר על היצר הרע, להיות בבחינת "אדם". ולפי המבואר, הרי זה רק בזכות רשב"י, כמו שכתוב בפסוק "אתם קרויין 'אדם'". **שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!**

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: אָמַר לְרִפּוּאָה שְׁלִימָה שֶׁל: אֹרְיָה בַת אֹדְלָיָה כְּנִיסַת הַשְּׁבֻט: 18:52

עֲרַשׁ"ק ב' אִייר תשע"ד (2.5.14) © יְצִיאַת הַשְּׁבֻט: 20:03 ר"ת 20:44

הַפְּטָרָה: "וְהַפְּהַנִּים וְהַלּוּיִם" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"נוהגים שלא להסתפר עד ל"ג בעומר... שאז פסקו מלמות (תלמידי רבי עקיבא)"

שְׁנֵינוּ בַּגְּמָרָא (יבמות סב): "שְׁנַיִם עָשָׂר אֶלְפֵי זוּגִים (=עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה אֶלְפֵי) תִּלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא, מִגְּבַת עַד אֲנֻטִּיפְרָס (שְׁמוֹת שֶׁל מְקוֹמוֹת), וְכֹלֵן מֵתוֹ בְּפָרֶק אֶחָד (=בְּתַקּוּפָה אַחַת), מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִהְגּוּ כְּבוֹד זֶה לְזֶה. וְהָיָה הָעוֹלָם שָׁמִים". וּמִטַּעַם זֶה פָּסַק הַשְּׁלַחֵן עֲרוּךְ (או"ח סימן תצג, סעיף ב): "נוהגים שלא להסתפר עד ל"ג בעומר, שאומרים שאז פסקו מלמות (תלמידיו של רבי עקיבא), ואין להסתפר עד יום ל"ד בבקר".

אִם כֵּן, יֵשׁ לָנוּ לְשֹׂאֵל כָּאֵן קוּשְׁיָה גְדוֹלָה וְעִצּוּמָה, אִיךְ יִתְכַּן לֹמֵר עַל תִּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא שֶׁבִּל"ג בְּעוֹמֵר "פָּסְקוּ מִלְּמוֹת", הֲלֹא לְפִי מָה שֶׁאָמְרוּ חו"ל בַּגְּמָרָא: "שְׁנַיִם עָשָׂר אֶלְפֵי זוּגִים (=עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה אֶלְפֵי) תִּלְמִידִים הָיוּ לוֹ, לְרַבִּי עֲקִיבָא... וְכֹלֵן מֵתוֹ בְּפָרֶק אֶחָד (=בְּתַקּוּפָה אַחַת), מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִהְגּוּ כְּבוֹד זֶה בְּזֵה...". הִנֵּה, הַפְּתוּב אֹמֵר "וְכֹלֵן מֵתוֹ" – מִשְׁמַע שְׁכֻלָּם מֵתוֹ – כָּל עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה אֶלְפֵי תִלְמִידֵי שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא. אִם כֵּן, אִיךְ שִׁיךְ לֹמֵר שֶׁבִּל"ג בְּעוֹמֵר "פָּסְקוּ מִלְּמוֹת"? וְהָרִי לֹא נִשְׁאַר עוֹד מִי שְׁיִמוֹת!

וְנִרְאֶה לְבָאָר עֲנִין זֶה עַל-פִּי מָה שֶׁכָּתַב הַחִיד"א בַּסֵּפֶר "טוֹב עֵינַי" (סימן יח' ד"ה, סימן תצ"ג), שֶׁאֲמַנָּם כָּל תִּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא מֵתוֹ עַד ל"ג בְּעוֹמֵר, וּבְאֲמַת נִשְׁאַר הָעוֹלָם שָׁמִים מִתּוֹרָה, אֲלֵא שֶׁכִּבְר בְּאוֹתוֹ ל"ג בְּעוֹמֵר הִתְחִיל רַבִּי עֲקִיבָא לְלַמֵּד אֶת תִּלְמִידָיו הַחֲדָשִׁים תּוֹרָה, כְּדֵי שִׁימְלְאוּ אֶת הָעוֹלָם כְּלוּ בְּתוֹרָתָם. עַל-כֵּן, ל"ג בְּעוֹמֵר הוּא יוֹם שֶׁל שְׁמִחָה עַל אֹר הַתּוֹרָה, שֶׁנִּתְחַדַּשׁ בְּעוֹלָם מִתִּלְמִידָיו הַחֲדָשִׁים שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא.

עַל-כֵּן, מִנְהַג יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה הוּא, שֶׁמְרַבִּים לְהַדְלִיק נְרוֹת וּמְדוּרוֹת שֶׁל אֵשׁ בִּל"ג בְּעוֹמֵר. שְׁכֵן, כְּאֲשֶׁר מֵתוֹ תִּלְמִידָיו שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה הָעוֹלָם לֹא רַק שָׁמִים, אֲלֵא בַחֲשֵׁךְ וּבְעֲלָטָה. שְׁהָרִי, אֹר הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מְאִיר אֶת הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כִּי נֵר מְצוּה וְתוֹרָה אֹר" – וְלֹא הַתּוֹרָה הִיא הָעוֹלָם בַּחֲשֵׁךְ וּבְעֲלָטָה רוֹחֶנִית.

אוֹלָם, בְּזִכּוֹת רַבִּי עֲקִיבָא, שֶׁהִתְחִיל לְלַמֵּד תּוֹרָה לְתִלְמִידָיו הַחֲדָשִׁים בִּל"ג בְּעוֹמֵר, הִתְחִיל בְּיוֹם זֶה אֹר הַתּוֹרָה לְהַתְגַּלּוֹת בְּעוֹלָם, וְלִכֵּן אָנוּ מְרַבִּים לְהַדְלִיק נְרוֹת וּמְדוּרוֹת אֵשׁ.

כְּדִרְכָּה שֶׁל תּוֹרָה, הַנִּדְרָשֶׁת בְּשִׁבְעִים פָּנִים, נִרְאֶה לְבָאָר אֶת הַקּוּשְׁיָה (עַל מוֹתָם שֶׁל עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה אֶלְפֵי תִלְמִידָיו שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא, שֶׁמִּצֵּד אֶחָד כְּתוּב בַּגְּמָרָא "וְכֹלֵן מֵתוֹ", וּמִצֵּד שְׁנַיִ אֹמְרִים חו"ל שֶׁבִּל"ג בְּעוֹמֵר "פָּסְקוּ מִלְּמוֹת"), עַל-פִּי מָה שֶׁגָּלָה לָנוּ הַמְּקוּבֵּל הָאֶלְקִי הַגֵּה"ק הַרמ"ע מִפְּאֵנוּ זצ"ל, בַּסֵּפֶר "עֶשְׂרָה מְאֻמְרוֹת" (מְאֻמֵּר "אִם כָּל חֵי" ח"א, פָּרֶק ג'), שֶׁעֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה אֶלְפֵי תִלְמִידָיו שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא הָיוּ גִלְגוּלִים שֶׁל עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה אֶלְפֵי אֲנָשֵׁי שְׁכָם, שֶׁנִּהְרְגוּ בְּמַעֲשֵׂה דִינָה, עַל-יְדֵי שֶׁמְעוֹן וְלוּי.

(וְהִנֵּה, לְמִרוֹת שֶׁלֹּא מִן הָרְאוּי לְהֵאָרִיךְ כָּל-כֵּן בְּעֵנִינִים שֶׁל גִּלְגוּלֵי נְשָׁמוֹת, שֶׁבָּהֶם רַב הַנִּסְתָּר עַל הַגְּלוּי, בְּכָל זֹאת מִיְדֵי פַעַם מוֹתֵר, וְאֵף חוֹבָה לְהֵבִיא קִצַּת מַעֲנִינִים אֵלּוּ כְּדֵי לְחַזֵּק וּלְהַתְחַזֵּק, בְּרְאוּתָנוּ אֶת גְּדֵל מַעֲלָלוֹ וּנְפִלְאוֹתָיו שֶׁל הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, הַמְּסוּבֵּב כָּל הַסִּיבוֹת, כְּדֵי לְתַקֵּן אֶת כָּל הַנְּפִשׁוֹת עַל-יְדֵי גִלְגוּלָן. שְׁהָרִי כָּלֵל גְּדוֹל הוּא לְפָנֵי ה' יִתְבָּרֵךְ, "כִּי לֹא יֵדַח מִמֶּנּוּ נִדַח" (=הַקְּב"ה דוֹאֵג שֶׁכָּל נְשָׁמָה תִּגִּיעַ לְתִיקוּנָהּ). וְעַל-יְדֵי כֵּן יִשְׁכִּיל כָּל אָדָם לְדַעַת, כִּי כָּל מָה שֶׁהוּא סוּבֵּל בְּעוֹלָם הַזֶּה, הוּא כְּדֵי לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר פָּגַם בְּגִלְגוּל זֶה, אוּ בְּגִלְגוּל אַחֵר. וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁעָמְלוּ בְּתוֹרַת וּבְעִבוּדַת ה', כִּי בְּכֶךְ הוּא מְתַקֵּן הַכֹּל).

וְהוֹסִיף שֵׁם הַרמ"ע מִפְּאֵנוּ, וְאָמַר שֶׁעֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה אֶלְפֵי אֲנָשֵׁי שְׁכָם הָיוּ נְשָׁמוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד, וּמִטַּעַם זֶה הִסְכִּימוּ לְקַבֵּל וּלְקַיֵּם אֶת מְצוֹת הַמִּילָה עֲלֵיהֶם.

(כְּיָדוּעַ, שְׁכָם בֶּן חֲמוּר חָשַׁק וְטָמָא אֶת דִּינָה, אַחֲוֹת שְׁנַיִם עָשָׂר הַשְּׁבֻטִים. וְלְכִסּוֹף רָצָה אֵף לְשֹׂאת אוֹתָהּ לְאִשָּׁה. וְהִשִּׁיבוּ לוֹ הַשְּׁבֻטִים, אַחֵי דִינָה, שֶׁאִם הוּא וְכָל אֲנָשֵׁי עִירוֹ יִמּוּלוּ, אֲזִי הֵם יִסְכִּימוּ לְתַת לוֹ אֶת דִּינָה אַחֲוֹתָם, לְאִשָּׁה. וְאִכֵּן, שְׁכָם שֶׁכָּנַע אֶת אֲנָשֵׁי עִירוֹ, וְכָלֵם מְלוֹ אֶת עֲצָמָם. אוֹלָם, בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי לְמִילָתָם, לְקַחוּ שְׁמֵעוֹן וְלוּי אֶת חֲרָבָם, וְהָרְגוּ אֶת שְׁכָם וְאֶת כָּל אֲנָשֵׁי הָעִיר).

והנה, למרות שאנשי שכם היו נשמות גדולות, **הטאו** הם במשך חיהם, ושקעו **בטומאה**. אולם, בזכות שמלו את עצמם, ואחר-כך **נהרגו** על-ידי שמעון ולוי, היתה לנשמתם קצת תיקון ועליה.

ויש לומר, שתחילת תיקונם של אנשי שכם, היתה על-ידי שמעון, שהוא היה העיקר בהריגתם. על-כן, סבב הקב"ה, מסובב כל הסיבות, שכל עשרים וארבעה אלף אנשי שכם שנימולו, יתגלגלו בשבט שמעון. וכן, **הניצוץ הטוב** של נשמת שכם בן חמור התגלגלה בזמרי בן סלוא, ראש שבט שמעון.

והנה, על-ידי גלגולם בשבט שמעון כבר **נתעלו** אנשי שכם ממדרגת גויים גמורים, למדרגת בני ישראל כשרים, משבט שמעון. אולם, היות והיה בהם עדין **פגם** מהגלגול הקודם, בהיותם אנשי שכם – לכן, כמו **שנכשלו** על-ידי שכם בן חמור, בגלגול הראשון, בעניני **קדושה**, כך **נכשלו** על-ידי זמרי בן סלוא, גלגולו של שכם, עם בנות מואב, וזהו שכתוב (במדבר כה, ט): "ויהיו **המתים** במגפה ארבעה ועשרים אלף". וזאת, כנגד עשרים וארבעה אלף אנשי שכם, **שנהרגו** על-ידי שמעון ולוי.

(כזכור, בלעם הרשע יעץ לבלק, מלך מואב, **שיחטיא** את בני ישראל עם בנות מואב, כפי שאמרו חז"ל (סנהדרין קו, עא): "אמר לו (בלעם הרשע לבלק): אלהיהם של אלו שונא זימה... עשה להן קלעים (=אהלים) והושב בהם זונות, שיכשילו את עם ישראל". ואכן, זמרי בן סלוא, ראש שבט שמעון, ועשרים וארבעה אלף אנשים משבטו, שהיו כאמור גלגולם של שכם בן חמור ואנשי עירו, נכשלו **וחטאו** עם בנות מואב).

נמצא מזה ששכם בן חמור ואנשי עירו, שהתגלגלו בזמרי ועשרים וארבעה אלף אנשי שבטו, שוב **נכשלו** ולא הצליחו לתקן את נשמתם.

ולכן סבב מסובב כל הסיבות, הקב"ה, ששכם בן חמור יתגלגל ברבי עקיבא, ועשרים וארבעה אלף אנשי עירו יתגלגלו בתלמידי רבי עקיבא, אשר נסה לתקנם, בכך שלמד עמם **תורה** ודרכים בעבודת ה'. אך, כידוע, **כלם מתו** מפסח ועד עצרת, משום שלא נהגו כבוד זה בזה, כמו שכבר הבאנו: "שנים עשר אלף זוגים (=עשרים וארבעה אלף) תלמידים היו לו לרבי עקיבא, מגבת עד אנטיפרס, וכלן **מתו** בפרק אחד (=בתקופה אחת), מפני שלא נהגו כבוד זה לזה. והיה העולם שמים".

ומבאר הרמ"ע מפאנו, כי הסיבה שלא נהגו התלמידים כבוד זה בזה, היתה מפני שזכרו מה **שחטאו** בגלגול הקודם עם בנות מואב, בשיטים. וזאת, כפי שכתב בספרו "עשרה מאמרות" (שם, פרק כב): "צא ולמד מתלמידי רבי עקיבא, שלא חלקו כבוד זה לזה, בזוכרם **עון** שיטים, שלא הטהרו ממנו...". וזהו שאמר רבי עקיבא לתלמידיו החדשים: "הראשונים לא **מתו**, אלא מפני שהיתה עיניהם צרה בתורה זה לזה. (ולכן) אתם לא תהיו כן!".

כלומר, הרי אתם רואים שהראשונים **מתו** על שלא נהגו כבוד זה בזה, שזהו סימן שנשארו בהם פגם מגלגולם הקודם בבנות מואב, פגם שעדין לא נטהרו ממנו – אם כך, צריכים אתם ללמוד מזה לקח, שמצד **הקדושה** צריכים אתם להתאחד ולנהוג כבוד זה בזה.

ומעתה יאיר לנו עמק פונתם של חז"ל, שקבעו של"ג בעמר הוא יום של שמחה, על שתלמידי רבי עקיבא **פסקו מלמות**". שכן, עד עתה, לפי מה שלמדנו, הם כבר **מתו שלש פעמים**: פעם אחת, בהיותם אנשי שכם. פעם שנייה, בהיותם בשבט שמעון. ופעם שלישית, בהיותם תלמידי רבי עקיבא.

אולם, עתה, לאחר שלמדו **תורה** עם רבי עקיבא, ומתו בימי הספירה, הנה, בל"ג בעמר כבר **פסקו מלמות**". כלומר, הם אינם צריכים יותר להתגלגל ולמות שוב, כמו שמתו עד עכשיו – שכן, כבר באו על תיקונם השלם. "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון מקרא קדש" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

כדי להבין את חומרת חילול השבת, מביא ה"חפץ חיים" משל על חנוני, המתפרנס ממכירתו. הנה, אומר ה"חפץ חיים": "אם מעל החנות של החנוני מוצב שלט "מכולת", יודעים כלם שיש כאן חנות מכולת. על-כן, כאשר אדם בא לקנות בחנות, ורואה שהיא סגורה, עדין אומר הוא לעצמו, שיתכן שבעל החנות לא מרגיש טוב, או אולי נסע לחופשה וכדו', ועתידי הוא לחזור. לכן, כל זמן שהשלט קיים, יודעים הקונים שהחנות עדין פועלת, ובעליה שוב-ישוב למכור בה. אך, אם רואים הקונים, שהשלט "מכולת" הוסר מעל החנות, יודעים כלם שהחנות נסגרה, ואין סיכוי שבעל החנות יחזור. על-כן, אומר ה"חפץ חיים": דעו לכם, ה"שלט" של היהודי זאת השבת. כל עוד היהודי שומר על השבת, למרות שבתחומים האחרים הוא אינו מקפיד כל-כך, הרי יש סיכוי שיחזור בתשובה. אך, אם לא שומרים את השבת, כאילו מסירים את ה"שלט" מעל החנות, וכך הזהות היהודית נעלמת. יהי רצון, שנזכה כלנו לשמור את השבת כהלכתה, וזכות מצות שמירת השבת תעמוד לזכותנו ולהגנת עם ישראל בכל אתר ואתר, אמן. **שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!**

פְּרַשְׁתָּהּ הַשְּׁבוּעַ: אָמַר לְרִפְוֵאָה שְׁלִימָה שֶׁל: אֹרְיָה בַת אֹדְלָיָה כְּנִיסַת הַשֶּׁבֶת: 18:52

עֲרַשׁ"ק ב' אִייר תשע"ד (2.5.14) © יְצִיאַת הַשֶּׁבֶת: 20:03 ר"ת 20:44

הַפְּטָרָה: "וְהַפְּהָנִים וְהַלְוִיִּם" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וּנְקַדְשִׁי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (ויקרא כב', לב')

עַל הַפְּתוּב בְּפִרְשָׁתְנוּ, "וּנְקַדְשִׁי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", דָּרְשׁוּ חו"ל בְּגִמְרָא: תִּיב כָּל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל לְמַסּוֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, וְאִפְּלוּ עַל מִצְוָה קְלָה. (וְאִפְּלוּ עַל מְנַהֲגֵי יִשְׂרָאֵל חֵיב לְמַסּוֹר אֶת נַפְשׁוֹ). אִוְלָם, כָּל זֹאת כְּשֶׁמְדוּבָר רַק בְּפִרְהֶסְיָא/בְּגִלוּי, כְּאֲשֶׁר יֵשׁ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים לְפָחוֹת, שְׂאֵז חֵיב אִישׁ יִשְׂרָאֵל לְמַסּוֹר אֶת נַפְשׁוֹ. דְּבַר נוֹסֵף שְׁלוּמְדַת הַגְּמָרָא מֵהַפְּתוּב, "וּנְקַדְשִׁי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", הוּא, שְׁכָל דְּבַר שְׁבַקְדוּשָׁה לֹא יֵהָא פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים. וְזֹאת, כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינּוּ בְּגִמְרָא (בְּרֻכּוֹת כ"א): "מִנֵּין שְׂאִין הִיחִיד אֹמֵר קְדוּשָׁה? שְׁנַאֲמָר: 'וּנְקַדְשִׁי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' – כָּל דְּבַר שְׁבַקְדוּשָׁה לֹא יֵהָא פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה".

וּלְפִי זֶה, שְׁכָל דְּבַר שְׁבַקְדוּשָׁה צְרִיךְ דּוֹקָא עֲשָׂרָה, אָנוּ לְמִדֵּים גַּם שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל בְּצִיבּוֹר בְּמִנֵּין (=בְּעֲשָׂרָה מִיִּשְׂרָאֵל), כְּפִי שְׁלִמְדֵנוּ בְּמִשְׁנָה: "אֵין פּוֹרְסִין אֶת שְׁמַע, וְאֵין עוֹבְרִין לְפָנֵי הַתְּבָה, וְאֵין נוֹשְׂאִין אֶת כְּפִיָּהֶם, וְאֵין קוֹרִין בְּתוֹרָה... פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה".

וְצָרִיךְ לְדַעַת, שְׁמַעַלַת הַתְּפִלָּה בְּצִיבּוֹר הִיא רַבָּה וְעֲצוּמָה לְאֵין עָרוּךְ, וְכָל אִישׁ וְאִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל צְרִיךְ לְהַקְפִּיד וְלִהְזַהֵר עַל-כֵּךְ מְאֹד, כְּפִי שֶׁשְׁנִינּוּ בְּגִמְרָא (בְּרֻכּוֹת ו'): "אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בְּשַׁעָה שֶׁבָּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְלֹא מִצָּא בָּהּ עֲשָׂרָה, מִיָּד הוּא פּוֹעֵס, שְׁנַאֲמָר (יְשַׁעְיָה נ'): 'מִדּוּעַ בָּאתִי וְאֵין אִישׁ? קָרָאתִי וְאֵין עוֹנֶה'". וְכֵן שְׁנִינּוּ בְּגִמְרָא (שָׁם ח'): "דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: מָאִי דְכָתִיב (תְּהִלִּים ס"ט) 'וְאֲנִי תִפְלְתִי לְךָ ה' עַת רְצוֹן? אֵימְתִי עַת רְצוֹן? בְּשַׁעָה שֶׁהַצְּבוּר מִתְּפַלְּלִים... תִּגְיָא נְמִי הַכִּי, רַבִּי נְתָן אֹמֵר: מִנֵּין שְׂאִין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹאֵס בְּתִפְלַתָן שֶׁל רַבִּים? שְׁנַאֲמָר: 'הֵן אֵל כְּבִיר וְלֹא יִמָּאֵס, וְכָתִיב (תְּהִלִּים נה', יט): 'פָּדָה בְּשָׁלוֹם נַפְשִׁי מִקְרָב לִי, כִּי בְרַבִּים הָיוּ עֲמָדִי'".

וְצָרִיךְ לְהִבִּין עֲנִין זֶה. שְׁכֵן, מִדּוּעַ הַקַּב"ה פּוֹעֵס כְּאֲשֶׁר הוּא בְּאֵי לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְאֵינוּ מוֹצֵא שֵׁם לְפָחוֹת מִנֵּין שֶׁל עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים?

רֵאשִׁית צְרִיךְ לְדַעַת, שְׂאָם יֵשׁ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַקַּב"ה מְצַטְרֵף לְתִפְלַתָם, כְּפִי שְׂאָמְרוּ חו"ל בְּגִמְרָא (בְּרֻכּוֹת ז'): "אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשׁוּם רַבִּי יוֹסִי: מִנֵּין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּפַלְּלֵ? שְׁנַאֲמָר (יְשַׁעְיָה נו', ז'): 'וְהִבִּיאוּתִים אֶל הָרַק קְדָשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תִּפְלַתִי'. 'תִּפְלַתָם' לֹא נֶאֱמָר, אֶלָּא 'תִּפְלַתִי' – מְכָאן, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּפַלְּלֵ.

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שְׁכָאֲשֶׁר יֵשׁ עֲשָׂרָה, מְקַדְּמָה הַשְּׁכִינָה הַקְּדוּשָׁה לְבוֹא לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְפָנֵיהֶם. וְכַדְבְּרֵי הַגְּמָרָא (בְּרֻכּוֹת ו'): "עֲשָׂרָה – קְדָמָה שְׁכִינָה וְאֵתִיא" (=אֵם יֵשׁ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים מְקַדְּמָה הַשְּׁכִינָה לְבוֹא לְפָנֵיהֶם לְבֵית הַכְּנֶסֶת).

וְיֵשׁ עוֹד לְהוֹסִיף מָה שְׁכָתוּב בְּגִמְרָא (בְּרֻכּוֹת ג'): "תִּגְיָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, פַּעַם אַחַת הָיִיתִי מְהַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ וְנִכְנַסְתִּי לְחֶרֶבָה אַחַת מִחֶרְבוֹת יְרוּשָׁלַיִם לְהִתְפַּלֵּל, וּבָא אֵלָיָהוּ זְכוּר לְטוֹב, וְשָׁמַר לִי עַל הַפֶּתַח וְהִמְתִּין לִי עַד שֶׁסִּימְתִי תִפְלַתִי. לְאַחַר שֶׁסִּימְתִי תִפְלַתִי, אָמַר לִי, שְׁלוֹם עָלֶיךָ רַבִּי, וְאָמַרְתִּי לוֹ, שְׁלוֹם עָלֶיךָ רַבִּי וּמוֹרִי. אָמַר לִי, מִפְּנֵי מָה נִכְנַסְתָּ לְחֶרֶבָה זוֹ? אָמַרְתִּי לוֹ, לְהִתְפַּלֵּל. אָמַר לִי, הִיָּה לְךָ לְהִתְפַּלֵּל בְּדֶרֶךְ. אָמַרְתִּי לוֹ, מִתִּירָא הָיִיתִי שְׂמָא יִפְסִיקוּנִי עוֹבְרֵי דְרָכִים. אָמַר לִי, הִיָּה לְךָ לְהִתְפַּלֵּל תִּפְלָה קְצָרָה.

בְּאוֹתָהּ שַׁעָה לְמַדְתִּי מִמֶּנּוּ שְׁלִשָׁה דְבָרִים, לְמַדְתִּי שְׂאִין נִכְנַסִין לְחֶרֶבָה. וְלְמַדְתִּי שְׁמַתְפַּלְּלִין בְּדֶרֶךְ. וְלְמַדְתִּי שְׁהַמְתְּפַלֵּל בְּדֶרֶךְ מִתְּפַלֵּל תִּפְלָה קְצָרָה. וְאָמַר לִי, בְּנֵי, מָה קוֹל שְׁמַעַת בְּחֶרֶבָה זוֹ? וְאָמַרְתִּי לוֹ, שְׁמַעַתִּי בַת – קוֹל שְׁמַנְהֶמֶת כִּיּוֹנָה וְאֹמְרָת, אוֹי לְבָנִים שְׁבַעוֹנוּתֵיהֶם הַחֶרְבָּתִי אֶת בֵּיתִי וְשִׁרְפָתִי אֶת הַיְכָלִי וְהַגְּלִיתִי אֶת בְּנֵי לְבִין הָעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים. אָמַר לִי, בְּנֵי, חִיָּךְ, וְחִיָּי רֵאשֶׁךְ, לֹא שַׁעָה זוֹ בְּלִבְד אֹמְרָת כֵּךְ, אֶלָּא בְּכָל יוֹם וְיוֹם שְׁלֹשׁ פַּעְמִים אֹמְרָת כֵּךְ. וְלֹא זוֹ בְּלִבְד, אֶלָּא בְּשַׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל נִכְנַסִין לְבֵיתִי כְּנֶסֶת וְלְבֵיתִי מְדַרְשׁוֹת וְעוֹנִין, "יֵהָא שְׁמִיָה (רַבָּא) הַגְּדוֹל מְבָרַךְ" הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַעֵנַע רֵאשׁוֹ וְאֹמֵר, אֲשֶׁרִי הַמְּלָךְ שְׁמַקְלִסִין אוֹתוֹ בְּבֵיתוֹ כֵּךְ. וּמָה לוֹ לְאָב שֶׁהַגְּלָה

את בניו לבין העובדי כוכבים. ואוי להם לבנים שגלו מעל שלחן אביהם".

ואם כך, צריך למסור ממש נפש, ולבוא לבית הכנסת להתפלל במנין. שהרי, אם אין מנין, לא זאת שאין אנו עושים נחת לבוראנו, אלא הקב"ה אף פועס, כפי שהבאנו לעיל: "בשעה שבא הקדוש ברוך הוא בבית הכנסת, ולא מצא בה עשרה, מיד הוא פועס, שנאמר (ישעיה נ'): 'מדוע באתי ואין איש?'".

וברור הוא, שהוא יתברך פועס רק כאשר אין עשרה/מנין, למרות שכתוב 'מדוע באתי ואין איש?' כפי שתירץ ה"בן איש חי", בספרו "בניהו" ואמר, "איש" הוא ראשי תיבות "אמן יהא שמיה רבא", ולכן בשעה שישיראל אומרים "אמן יהא שמיה" יש לו נחת רוח להקב"ה, עד ש"מנענע ראשו ואומר: אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו כך". אולם, כאשר בא הקב"ה לבית הכנסת, ואין שם עשרה שיכולים להגיד בקדיש "אמן יהא שמיה", מיד הוא פועס ואומר: "מדוע באתי ואין איש". מדוע באתי ולא היו עשרה/מנין מתפללים שיוכלו לומר "אמן יהא שמיה רבא"...

"ונקדשתי בתוך בני ישראל"

על הכתוב, "ונקדשתי בתוך בני ישראל", אומרת הגמרא (ברכות כא'): "אמר רב אדא בר אבהו: מנין שאין היחיד אומר קדשה? שנאמר: 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', כל דבר שבקדשה לא יהא בפחות מעשרה".

ומהיכן אנו לומדים זאת, שחייבים לפחות עשרה?

ומשיבה הגמרא (שם ל'): כתוב בפרשת קרח: "הבדלו מתוך העדה", ובפרשת המרגלים נאמר: "עד מתי לעדה הרעה הזאת". מה להלן (העדה) עשרה (שנים) עשר המרגלים למעט כלב ויהושע) – אף כאן עשרה. מבוואר מכאן, כי מה שאנו נוהגים, עד סוף כל הדורות, לומר דבר שבקדושה בעשרה, נלמד מגזירה שוה מעדת קרח ומעדת המרגלים.

ולכאורה קשה כאן. שכן, מה ראו חז"ל להביא ראיה ל"מנין"/עשרה דוקא מקרח ומהמרגלים, שחטאו והרשיעו כנגד ה' והלא יכולים היו חז"ל להביא ראיה מתפילתו של אברהם אבינו על הצלת סדום, ששם מקרא מלא דבר הכתוב: "ויאמר (אברהם) אל נא יחר לאדני ואדברה אך הפעם אולי ימצאון שם עשרה (צדיקים בסדום)?" ועל-כך השיב לו הקב"ה: "ויאמר לא אשחית בעבור העשרה".

אלא, אומר על-כך האדמו"ר ממשקולץ שליט"א: מכאן רואים אנו, שמוטב להביא ראיה מרשעי ישראל, מאשר להביא ראיה מהצדיקים של סדום ועמורה...

"ואני תפילתי לך ה' עת רצון"

מסופר על רבי אהרן כהן זצ"ל, מראשי ישיבת חברון, שהיה מיוסר בכבלי מחלה, חלוש ונגוע כאבים, ולמרות זאת היה מתגבר כארי לעבודת הבורא. וכשהיה ניעור ממשכבו היה כלו להט אש של שלהבת קדש, השופכת שיחה לפני קונו, ומתלהטת בערגה ופיסופין לפני בוראה. פעם הסביר לשואל, שתמה על פשר הנהגתו, ואמר לו: "ההכרה כי אני מתיצב לפני בורא עולם, היא שנתנה לי את הכח להתגבר על חולשתי".

על הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, ראש ישיבת "פורת יוסף", מספרים בהערצה, שתמיד כאשר היה הולך להתפלל היה מפוסם לעצמו את הכתוב: "היפון לקראת אלקיך ישראל". ובזמן התפילה החזיק בידו את הסידור, ולא הוציא את עיניו מתוכו, ועל פניו נפרו סימנים של גיל ואושר, כמאמר התנא רבי איבו (מדרש "שוחר טוב"): "כשתהיה עומד לפני להתפלל, יהא לבך שמח עליך, שאתה מתפלל לאלהים, שאין פיוצא בו, כי זאת היא השמחה האמיתית שיהיה לבו של אדם עלו, על שהוא זוכה לעבוד לפני אדון יתברך, שאין פמוהו".

וכשהיה אומר את "הזמירות" בתפילה, המלים התנגנו מפיו כרינת הזמיר, והוא היה כלו כפינור לדוד המלך, נעים זמירות ישראל. וכשקרא את "שמע", היתה שפוכה על קלסרתו נהרה עילאית. תמיד בחזרת הש"ץ היה עומד – גם בסוף ימיו, כשגברה עליו חולשתו. ואפילו בימים הנוראים, כשהתפילה היתה מתארכת, לא ותר על מנהגו זה, לעמוד בחזרת הש"ץ, בבחינת "שרפים עומדים..."

מספר אחד מבני ביתו: כשרבנו זלה"ה היה עובר לפני התיבה ביום הפיפורים, פיון שהתחיל לומר את נוסח ה"וידוי" של הרב נסים גאון, היה קולו משתנק מבכי עצור. באותה שעה, לב כל המתפללים היה נמס כדונג, בראותם "ספר תורה חי" בוכה ומתודה בדמעות שלישי. ואם הוא היה כל-כך מצר ודואג, מה נגיד אנו, "אזובי הקיר"...

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: אָמַר לְרַפּוּאָה שְׁלִימָה שֶׁל: אֹרְזָה בַת אֹדְלָיָה כְּנִיסַת הַשְּׁבֻעַ: 18:52

עֲרַשׁ"ק ב' אִייר תשע"ד (2.5.14) © יְצִיאַת הַשְּׁבֻעַ: 20:03 ר"ת 20:44

הַפְּטָרָה: "וְהַפְּהַנִּים וְהַלּוּיִם" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

וּסְפִרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשְּׁבֻעַ... שְׁבַע שְׁבֻעוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה... תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם" (כג', טו')

רַבִּים שׂוֹאֲלִים, מָה הַטַּעַם בְּסִפִּירַת יְמֵי הָעֵמֶר עַד חַג הַשְּׁבוּעוֹת? הֲרֵי אֲפֹשֶׁר לְקַבֵּל וּלְחַגֵּג אֶת הַחַג גַּם לְלֹא סִפִּירָה, וּמָה הַטַּעַם לְכַךְ שָׂאֵנוּ סוֹפְרִים שְׁבַע שְׁבֻעוֹת עַד חַג "מִתֵּן תּוֹרָה"?

וְכַתֵּב הַ"חִינוּךְ" בְּלִשׁוֹנוֹ הַזֶּה, שֶׁהַטַּעַם לְסִפִּירָה הוּא "לְהִרְאוֹת בְּנַפְשֵׁנוּ (אֶת) הַחֲפִיץ (=הַרְצוֹן) הַגָּדוֹל אֶל הַיּוֹם הַנִּכְבָּד בְּלִבְנוֹ (=יוֹם מִתֵּן תּוֹרָה), כְּעֶבֶד (אֲשֶׁר) יִשְׁאַף... מִתִּי יָבוֹא הָעֵת (=הַיּוֹם) הַנִּכְסָף (לְשַׁחְרוּרוֹ)... כִּי הַמְּנִין (=הַסִּפִּירָה) מֵרָאָה בְּאָדָם (=עַל הָאָדָם) כִּי כָּל יִשְׁעוֹ וְחִפְצוֹ (הוּא) לְהַגִּיעַ אֶל הַזְּמַן הַהוּא (=זְמַן מִתֵּן תּוֹרָה)".

וְאִכֵּן, כְּשִׁיֻּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, הֵם צָפוּ בְּכִלְיוֹן עֵינַיִם לְקַבְּלָהּ בְּפוּעַל שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, בְּחַג הַשְּׁבוּעוֹת. וְלָכֵן, מְרֹב גְּעֻגוּעִים, הֵם סִפְרוּ אֶת הַיָּמִים. אוּלַּם חו"ל אֹמְרִים, שֶׁבְּסִפִּירַתְם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִיְתָה טְמוּנָה גַּם כּוֹנֵה עֵלְאִית. שָׁכֵן, שִׁיעֲבוּד מִצְרַיִם גָּרַם לְיִשְׂרָאֵל לְשַׁקוּעַ בְּתוֹעֲבוֹת הַמִּצְרַיִם, בְּתוֹךְ מֵט' (=49) שְׁעָרֵי טוּמְאָה.

וּבְצֵאתָם מִמִּצְרַיִם הָיוּ, אִפּוֹא, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְבַּ רֹחְנֵי יְרוּד, כִּיּוֹן שֶׁהָיוּ שְׁקוּעִים, כְּאִמּוֹר, בְּתוֹךְ מֵט' (=49) שְׁעָרֵי הַטוּמְאָה, וּבְמִצְבַּ כְּזֶה כְּמוֹבֵן שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוּלִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

לָכֵן סִפְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה יָמִים, כְּנִגְדַּת אוֹתָם מֵט' (=49) שְׁעָרֵי טוּמְאָה, שֶׁבָּהֶם הָיוּ שְׁקוּעִים, וּבְכָל יוֹם הִזְדַּכְּכוּ וְהִתְנַעְרוּ מִשְׁעַר אֶחָד שֶׁל טוּמְאָה, וְנִכְנְסוּ לְשַׁעַר אֶחָד שֶׁל קְדוּשָׁה. וְרַק כְּעֶבֶר שְׁבַע שְׁבוּעוֹת, כְּשִׁיֻּצְאוּ מִתּוֹךְ כָּל מֵט' (=49) שְׁעָרֵי הַטוּמְאָה, וְנִכְנְסוּ לְ—מֵט' (=49) שְׁעָרֵי הַקְּדוּשָׁה, יְכָלוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

וְצָרִיכִים אָנוּ לְדַעַת, שֶׁאֲפִשְׁרוֹת זֶה שֶׁנִּתְּנָה לְאֲבוֹתֵינוּ בְּצֵאתָם מִמִּצְרַיִם — לְהַתְּעִלוֹת מִתּוֹךְ מֵט' (=49) שְׁעָרֵי טוּמְאָה, וְלַהֲגִיעַ לְ—מֵט' (=49) שְׁעָרֵי קְדוּשָׁה — נִיתְּנָת לָנוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה וּבְיָמֵים אֵלוּ, שֶׁבִּין פֶּסַח לְשְׁבוּעוֹת, יֵשׁ לָנוּ אֶת הָאֲפִשְׁרוֹת לְהִיטֵהָר וְלַעֲלוֹת בְּסֵלֶם שֶׁל מֵט' (=49) שְׁעָרֵי הַקְּדוּשָׁה.

וְעוֹד אָמְרוּ חו"ל: "סִפִּירָה" הִיא גַּם מִלְּשׁוֹן "אֲבָן סִפִּיר" — בְּמִשְׁמַעוֹת שֶׁל בְּהִירוֹת וְאוּר. וּבְכָל יוֹם מִיְמֵי הַסִּפִּירָה אָנוּ מְאִירִים וּמוֹזְכָּכִים מִיָּדָה אַחַת מִן הַמִּידוֹת שֶׁבְּלִבְנוֹ.

(פִּידוּעַ, יֵשׁ שְׁבַע מִידוֹת: **חֹסֶד**, **גְּבוּרָה**, **תְּפָאֵרַת**, **נְצוּחַ**, **הוֹד**, **יְסוּד**, **מְלָכוּת**. וְשֶׁרֵשׁ כָּל הַמִּידוֹת, שֶׁטְּבוּעוֹת בְּכָל אָדָם, הוּא מְשַׁבַּע מִידוֹת אֵלוּ. וְלָכֵן, בְּכָל שְׁבוּעַ יֵשׁ לְתַקֵּן מִיָּדָה אַחַת. בְּשְׁבוּעַ הָרִאשׁוֹן יֵשׁ לְתַקֵּן אֶת מִידַת הַ**חֹסֶד**, בְּשְׁבוּעַ הַשְּׁנִי אֶת מִידַת הַ**גְּבוּרָה**, וְכֵן הַלָּאָה).

וְעוֹד מוֹסִיפִים חו"ל (הַזֶּה הַקְּדוּשׁ "עֲקִידַת יִצְחָק"), שִׁימֵי סִפִּירַת הָעֵמֶר הֵם דוּגְמָא לְשְׁבַעַת יְמֵי הַלִּיבוֹן (=שְׁבַעַת הַיָּמִים הַנִּקְיִים), שֶׁסּוֹפְרַת הָאִשָּׁה כְּדִי לְהִיטֵהָר לְבַעֲלָהּ — וְאִף אָנוּ סוֹפְרִים שְׁבַעַת שְׁבוּעוֹת נְקִיִּים, כְּדִי שִׁיֻּקְרְבוּנוּ הַקֹּב"ה אֵלָיו. שָׁכֵן, כְּשֶׁהָיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם הֵם נִטְמָאוּ בְּטוּמְאָתָם שֶׁל הַמִּצְרַיִם. אוּלַּם כְּשִׁיֻּצְאוּ מִמִּצְרַיִם, וּמְלוּ אֶת בְּשָׂרָם — פִּסְקָה טוּמְאָתָם.

וּכְמוֹ נִידָה, הַסּוֹפְרַת שְׁבַעַת נְקִיִּים לְאַחַר טוּמְאָתָהּ — כֶּךָ נִצְטָווּ יִשְׂרָאֵל לְסַפֵּר שְׁבַעַת שְׁבוּעוֹת — כְּדִי שִׁיּוּכְלוּ לְהַתְּחַבֵּר עִם הַקֹּב"ה עַל-יְדֵי קַבְּלַת הַתּוֹרָה, אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

"וּנְקַדְשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (וּיקרא כב', לב')

עַל הַפְּתוּב בְּפִרְשֵׁתָנוּ, "וּנְקַדְשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", דָּרְשׁוּ חו"ל בְּגִמְרָא: תִּיב כָּל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל לְמַסּוֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, וְאֲפִילוֹ עַל מִצְוָה קְלָה. (וְאֲפִילוֹ עַל מְנַהֲגֵי יִשְׂרָאֵל תִּיב לְמַסּוֹר אֶת נַפְשׁוֹ). אוּלַּם, כָּל זֹאת כְּשִׁמְדוּבֵר רַק בְּפִרְהֶסְיָא/בְּגִלוּי, כְּאֲשֶׁר יֵשׁ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים לְפָחוֹת, שָׂאוּ תִיב אִישׁ יִשְׂרָאֵל לְמַסּוֹר אֶת נַפְשׁוֹ. אָבֵל אִם הִדְבָּר הָיָה בְּצִנְעָה, "יַעֲבֹר, וְאֵל יִהְרַג" — מוֹתֵר לְאָדָם לְעַבֹּר עַל הַמִּצְוֹת, וְלֹא לְהִיְהַרְגַּ.

וּכְפִי שְׁפָתוֹב בְּגִמְרָא (סְנֵהֲרִין עַד): "כָּל עֵבִירוֹת שְׁבֻעוֹתָהּ, אִם אוֹמְרִין לְאָדָם, עֲבוֹר (עֲלֶיהֶן) וְאֵל תִּהְרַג — יַעֲבוֹר (הָאָדָם עַל הָעֵבִירוֹת), וְאֵל יִהְרַג. חוּץ מִעֲבוֹדַת כּוֹכָבִים (=עֲבוֹדַת זָרָה), גִּילּוּי עֲרִיוֹת, וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים".

וְדַבֵּר זֶה נִלְמַד מֵהַפְּתוּב (וַיִּקְרָא יח, ה): "וַיִּשְׁמְרֶתֶם אֶת חֻקֵּי וְאֶת מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וְחַי בָּהֶם". וּדְרָשׁוּ עַל-כֵּן חו"ל: "וְחַי בָּהֶם" – וְלֹא שִׁמּוֹת בָּהֶם".

אוֹלָם, מוֹסִיפָה הַגְּמָרָא, כָּל מָה שְׁאָמְרוּ חו"ל, **שִׁיעֵבוֹר** וְאֵל יִהְרֵג, "לֹא אָמְרוּ אֶלָּא בְּצַנְעָה. אָבֵל, בְּפַהֲרִסְיָה (=בְּגִלּוּי), אֶפִּילוּ עַל מִצְוֵה קָלָה – יִהְרֵג, וְאֵל יַעֲבוֹר". וְשׂוֹאֵלֵת הַגְּמָרָא: "וּמַאי מִצְוֵה קָלָה?". וְעוֹנָה: "אָמַר רַבָּא... עֲרַקְתָּא דְּמִסְאַנָּא". וּפְרַשׁ רִש"י: "עֲרַקְתָּא דְּמִסְאַנָּא – שְׂרוּף הַנֶּעֱל. שְׂאֵם דְּרַף הַנוֹכְרִים לְקִשׁוֹר כֶּף, וְדַרְף יִשְׂרָאֵל בְּעֵנִין אַחַר, כְּגוֹן שִׁישׁ צַד יְהוּדוֹת בְּדַבֵּר, וְדַרְף יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת צְנוּעִים, אֶפִּילוּ שִׁינוּי זֶה (=שֶׁל קִשִּׁירָה שְׂרוּף הַנֶּעֱל), שְׂאִין פֶּאֵן מִצְוֵה, אֶלָּא מִנְהַג בְּעֵלְמָא, יִקְדֵּשׁ אֶת הַשֵּׁם בְּפָנֵי חִבְרֵי יִשְׂרָאֵל (וַיִּהְרֵג)".

וְשׂוֹאֵלֵת הַגְּמָרָא: וְכִמְהָ זֶה פְּרַהֲסִיאָ? – וְעוֹנָה: "אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: אִין פְּרַהֲסִיאָ פְּחוּתָה מַעֲשָׂרָה בְּנֵי אָדָם... דְּכַתִּיב: 'וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל'". כְּלוּמַר, כְּאֲשֶׁר הָאָדָם נִמְצָא בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה מְבֵנֵי יִשְׂרָאֵל, צְרִיךְ הוּא לְמַסּוֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל כָּל הַמִּצְוֹת, לֹא יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל.

דְּבַר נוֹסֵף שְׁלוּמְדַת הַגְּמָרָא מֵהַפְּתוּב, "וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", הוּא, שְׁכָל דְּבַר שְׁבַקְדוּשָׁה לֹא יֵהֵא פְּחוּת מַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים. וְזֹאת, כְּמוֹ שְׁשָׁנִינוּ בְּגְמָרָא (בְּרַכּוֹת כ"א): "מִנֵּין שְׂאִין הִיְחִיד אֹמֵר קְדוּשָׁה? שְׁנַאֲמַר: 'וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' – כָּל דְּבַר שְׁבַקְדוּשָׁה לֹא יֵהֵא פְּחוּת מַעֲשָׂרָה".

וְאִכֵּן כֶּף שְׁנִינוּ בְּמִשְׁנָה (מְגִלָּה כ"ג): "אִין פּוֹרְסִין אֶת שְׁמַע, וְאִין עוֹבְרִין לְפָנֵי הַתְּבָה, וְאִין נוֹשְׂאִין אֶת כַּפֵּיהֶם, וְאִין קוֹרִין בְּתוֹרָה, וְאִין מַפְטִירִין בְּנִבְיָא, וְאִין עוֹשִׂין מַעֲמָד וּמוֹשָׁב, וְאִין אֹמְרִים בְּרַכַּת אַבְלִים וְתַנְחוּמֵי אַבְלִים וּבְרַכַּת חַתָּנִים, וְאִין מְזַמְנִין בְּשֵׁם, פְּחוּת מַעֲשָׂרָה".

בְּעֵנִין זֶה שֶׁל הַ"קְדוּשָׁה", רְאוּי לְהַבִּיא כְּאֵן אֶת דְּבָרֵי הַ"תְּפָאֲרַת שְׁלֵמָה" (לִיקוּשִׁים תְּהִלִּים קִיט', ד"ה "יְדִיף עֲשׂוּנִי"), הָאוֹמֵר, שְׂאֵנוּ אֹמְרִים "קְדוּשָׁה" בְּבְרַכַּת "מַחִיָּה הַמַּתִּים", כִּיּוֹן שִׁיִּצְחָק אֲבִינוּ תִקֵּן אֶת בְּרַכַּת מַחִיָּה הַמַּתִּים בְּשַׁעַת הָעֲקִידָה, כְּאֲשֶׁר פָּרְחָה נִשְׁמָתוֹ. וּכְפִי שְׁפָתוֹב (פְּרָקִי דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, פְּרָק ל"א): "כִּיּוֹן שְׁהִגִּיעָה הַחֶרֶב עַל צְוָאָרוֹ (שֶׁל יִצְחָק), פָּרְחָה וַיִּצְאָה נַפְשׁוֹ שֶׁל יִצְחָק. וְכִיּוֹן שְׁהִשְׁמִיעַ (ה') קוֹלוֹ מִבֵּין הַכְּרוּבִים, וְאָמַר: 'אֵל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנֶּעֱר' – חֲזָרָה הַנֶּפֶשׁ לְגוֹפוֹ (שֶׁל יִצְחָק). וְהִתִּירוֹ (אֲבַרְהָם), וְקָם וְעָמַד יִצְחָק עַל רִגְלָיו, וְרָאָה יִצְחָק תַּחִּית הַמַּתִּים מִן הַתּוֹרָה, שְׁכָל הַמַּתִּים עֲתִידִין לְהַחִיּוֹת. בְּאוֹתָהּ שַׁעָה פִּתַּח וְאָמַר: 'בְּרוּךְ אַתָּה ה', מַחִיָּה הַמַּתִּים".

לְכֵן אָנוּ אֹמְרִים קְדוּשָׁה דּוֹקָא בְּבְרַכַּת "מַחִיָּה הַמַּתִּים", שְׂרוּמֹזוֹת עַל מְסִירוֹת נַפְשׁוֹ שֶׁל יִצְחָק אֲבִינוּ בְּשַׁעַת הָעֲקִידָה. וְצְרִיךְ לְכוֹן בְּאִמִּירַת "נִקְדִּישְׁךָ וְנַעֲרִיִּךְ", שְׂאֵנוּ מוֹכְנִים לְקִים מִצְוֹת "וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" – לְמַסּוֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת ה', "כְּנַעַם שִׁיחַ סוּד שְׂרָפִי קִדְשׁ...". – כְּמוֹ שְׂרָפִי (=מְלֹאכִי) מַעֲלָה, הַמוֹכְנִים לְהִישָׁרְךָ כָּל רֵגַע עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ. (עַל פִּי "אוֹרָה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרָה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

"וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"

עַל הַפְּתוּב "וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", כּוֹתֵב רִש"י: מִסֵּר עֲצָמָךְ וְקִדְשׁ שְׁמִי (=הִיָּה נְכוֹן לְמַסּוֹר נַפְשְׁךָ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם בְּשַׁעַת הַצּוּרָה). וְכִשְׁהוּא מוֹסֵר אֶת עֲצָמוֹ, יִמְסוֹר עֲצָמוֹ עַל-מְנַת לְמוֹת. שְׁכֵן, כָּל הַמוֹסֵר עֲצָמוֹ עַל-מְנַת הַנֶּס (=מִי שְׁמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ מִתּוֹךְ כּוֹנֵה שִׁיתְרַחַשׁ לוֹ נֶס, וַיִּשְׂאֵר בַּחַיִּים), אִין עוֹשִׂים לוֹ נֶס...

וּבְעֵנִין זֶה שֶׁל קְדוּשַׁת ה' מְסוּפֵר, כִּי כְּשֶׁעָמְדוּ הַנְּאֻצִּים, יִמַּח שְׁמֵם, לְהוֹצִיא לְהוֹרָג אֶת רַבִּי אֶלְחָנָן בּוֹנִים וְסַרְמֵן, רֹאשׁ יִשִּׁיבַת בְּאַרְנוֹבִיץ, פְּנֵה הַגְּאוֹן אֶל הַמוֹנֵי הַיְהוּדִים בְּמִקּוֹם, וְאָמַר: מִסְתַּבֵּר, יְהוּדִים יִקְרִים, שְׂמַחֲשִׁיבִים אוֹתָנוּ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים כְּצַדִּיקִים גְּמוּרִים, וְלִכֵּן נִבְחַרְנוּ לְכַפֵּר בְּגוֹפּוֹתֵינוּ עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל. וּמִכִּיּוֹן שְׁכָף, עָלִינוּ לְשׁוּב מִיַּד בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְכֵן יִרְצוּ קְרַבְנוֹתֵינוּ לְפָנֵי שׁוֹכֵן מְרוּמִים. הֵבֵה וְנִשְׁמַר, שְׁלֹא תַעֲלֶה חֲלִילָה בְּמוֹחַנוּ מִחֻשְׁבָּה פְּסוּלָה, שְׁהִיא כְּפִיגוּל הַפּוֹסֵל אֶת הַקֶּרֶבֶן. שְׁכֵן, עָלִינוּ לְדַעַת, שְׁבִשְׁעָה זֶה אָנוּ עוֹמְדִים לְקִים אֶת הַגְּדוּלָה שְׁבַמִּצְוֹת הַתּוֹרָה (=לְמוֹת עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם).

וְעוֹד הוֹסִיף וְאָמַר רַבִּי אֶלְחָנָן בּוֹנִים, קוֹדֵם מוֹתוֹ עַל קְדוּשַׁת ה': בְּתַפִּילַת מְנַחָה שֶׁל תְּשַׁעָה בָּאָב, אָנוּ קוֹרְאִים: "כִּי אַתָּה ה', בָּאֵשׁ הִצַּתָּהּ, וּבָאֵשׁ אַתָּה עֲתִיד לְבַנּוֹתָהּ" – הָאֵשׁ, שְׁעַתִּידָה עוֹד מַעֲט לְלַחֵף אֶת גּוֹפּוֹתֵינוּ, הִיא שְׂתַחֲשֵׁל מִחֲדָשׁ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל לְנֹצָח נֹצָחִים.

נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילּוּן!

שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל!

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: אָמַר לְרִפּוּאָה שְׁלִימָה שֶׁל: אֹרְיָה בַת אֹדְלָיָה כְּנִיסַת הַשֶּׁבֶת: 18:52

עֲרַשׁ"ק ב' אִיר תִּשְׁע"ד (2.5.14) © יְצִיאַת הַשֶּׁבֶת: 20:03 ר"ת 20:44

הַפְּטָרָה: "וְהַפְּהָנִים וְהַלּוּיִם" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשֶּׁבֶת... שֶׁבַע שְׁבֻתוֹת תְּמִימַת תִּהְיֶינָה" (כג' טו')

מִצּוֹת סְפִירַת הָעֵמֶר חוֹרֶרֶת וְנִשְׁנִית בְּלִשׁוֹן קְצָרָה בְּסִפּוֹר "דְּבָרִים" (טו', ט'): "שֶׁבַע שְׁבֻעוֹת תִּסְפָּר לָךְ, מִהַחֵל חֲרַמְשׁ בְּקִמָּה (=מִרְאשִׁית הַקְּצִיר), תַּחֲל לְסַפֵּר שֶׁבַע שְׁבֻעוֹת". אָמְרוּ חו"ל: אֵל תִּקְרָא "בְּקִמָּה", אֶלָּא "בְּקִימָה". וְלָמְדוּ מִכָּאן בְּדֶרֶךְ רְמֵז, שִׁישׁ לְקִים אֶת סְפִירַת הָעֵמֶר בְּעִמְדָה.

רְאוּי לְצִיּוֹן, שֶׁסְפִירַת הָעֵמֶר הִיא אַחַת מִשְׁמוֹנֵה מִצּוֹת, שְׁחֻכְמִים קָבְעוּ שִׁישׁ לְעֲשׂוֹתָן בְּעִמְדָה דוֹקָא, וְסִימָנָן: "הִסְפַּת וְשִׁמְע" – נוֹטְרִיקוֹן (=רְאשִׁי תִיבוֹת) שֶׁל: הֵלֶל, סִפּוֹר תּוֹרָה (=קְרִיאָה בַתּוֹרָה), כְּהֻנִים, תְּפִלָּה (=תְּפִילַת הָעִמְדָה), וְיִדּוּי, שׁוֹפָר, מְגִילָה, עֵמֶר. לְגַבֵּי סְפִירַת הָעֵמֶר, מִצּוֹי רְמֵז נוֹסָף, שִׁישׁ לְעֲשׂוֹתָהּ בְּעִמְדָה, לְפִי הַפְּסוּק בַּתְּהִלִּים: "עֲצַת ה' לְעוֹלָם תַּעֲמֹד" (תְּהִלִּים לג', יא'). אֹמְרִים חו"ל: "עֲצַת" – בְּדֶרֶךְ שֶׁל נוֹטְרִיקוֹן מְרֻמָּז לְמִצּוֹת הַבָּאוֹת: עֵמֶר, צִיצִית, תְּפִלִּין (שֶׁל רֹאשׁ) – וְעַלֵּיהֶן נֶאֱמַר כָּאן "לְעוֹלָם תַּעֲמֹד".

שֶׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁבֶת שְׁבֻתוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ... " (כג' ג') (עפ"י מדרשי חו"ל)

מִצִּיּוֹ בַתּוֹרָה, בְּנִבְיָאִים וּבְכַתּוּבִים, שֶׁהַשֶּׁבֶת שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל הַמִּצּוֹת שֶׁבַתּוֹרָה. אָמַר הַקַּב"ה לְיִשְׂרָאֵל: אִם תִּזְכּוּ לְשַׁמּוֹר שֶׁבֶת, מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיכֶם (=אֲנִי מַחְשִׁיב לָכֶם) כְּאִילוֹ שְׁמַרְתֶּם (אֵת) כָּל הַמִּצּוֹת שֶׁבַתּוֹרָה. וְאִם תַּחֲלִלוּ אוֹתָהּ (=אֵת הַשֶּׁבֶת), מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאִילוֹ חָלַלְתֶּם (אֵת) כָּל הַמִּצּוֹת.

רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אֹמַר: שְׁנֵי מְלֶאכֶי שֶׁרַת מְלוּיִם אֵת הָאָדָם בְּעֶרְב שֶׁבֶת, מִבֵּית הַכְּנֶסֶת לְבֵיתוֹ – (מְלֶאךָ) אַחַד טוֹב (וּמְלֶאךָ) אַחַד רָע. וּכְשָׁבָא (אוֹתוֹ אָדָם) לְבֵיתוֹ וּמוֹצֵא נֵר דוֹלֵק וְשֹׁלְחַן עָרוּךְ וּמִטָּה מוּצַעַת – מְלֶאךָ טוֹב אֹמַר: יְהִי רְצוֹן, שֶׁתְּהִיא לְשֶׁבֶת אַחֲרַת כָּךְ! וּמְלֶאךָ רָע עוֹנָה "אֲמֵן" בְּעַל-כְּרָחוּ (=נֶגֶד רְצוֹנוֹ). וְאִם לֹא (אִם אֵין בְּבֵית נֵר דוֹלֵק וְשֹׁלְחַן עָרוּךְ...) – מְלֶאךָ רָע אֹמַר: יְהִי רְצוֹן, שֶׁתְּהִיא לְשֶׁבֶת אַחֲרַת כָּךְ! וּמְלֶאךָ טוֹב עוֹנָה "אֲמֵן" בְּעַל-כְּרָחוּ. אָמַר רַב חֲסֵדָא, אָמַר עוֹקְבָא: כָּל הַמִּתְפַּלֵּל בְּעֶרְב שֶׁבֶת וְאֹמַר: "וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְכוּ" – שְׁנֵי מְלֶאכֶי הַשֶּׁרַת מְלוּיִם אוֹתוֹ בְּשׁוּבוֹ מִבֵּית הַכְּנֶסֶת לְבֵיתוֹ, מְנִיחִים יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁוֹ, וְאֹמְרִים לוֹ: "וְסָר עוֹנְךָ וְחֻטְאֲךָ תִּכְפֹּר".

וְרְמֵז לְמְלֶאכֶי הַמְלוּיִם אֵת הָאָדָם, אֲנִי מוֹצֵאִים בְּאוֹתוֹ קָטַע שֶׁל "וַיִּכְלוּ", שֶׁם מוּפִיעָה הַמְלָה "מְלֶאךָ" מִלְמַטָּה לְמַעֲלָה, בְּקַפִּיצוֹת שֶׁל 26 אוֹתוֹת בְּדִיוֹק (26 = י-ה-ו-ה, שֶׁם ה' יִתְבָּרַךְ)

"וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ"

וְכָל צְבָאָם וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

מְלֶאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֶּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

מִכָּל מְלֶאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֵת

יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ כִּי בּו שֶׁבֶת מִכָּל

מְלֶאכְתּוֹ אֲשֶׁר בְּרָא אֱלֹהִים לְעֲשׂוֹת."

"מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פִּינְהָס פְּרִיֶדְמָן)

עַל הַכְּתוּב בַּמִּשְׁנָה (אֲבוֹת א', א'), "מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי", אָמְרוּ חו"ל, שֶׁעִיקַר מָה שְׁזָכָה מֹשֶׁה רַבְּנוּ שֶׁהַתּוֹרָה תִּנָּתֵן עַל-יְדוֹ, הוּא מְרֻב עֲנֻתָנוֹתוֹ, דוּגְמַת סִינַי, שֶׁהִיא נְמוּךְ מִכָּל הַהָרִים.

בְּעִנְיָן זֶה שֶׁל הָעֲנָוָה כּוֹתֵב רַבְּנוּ הַרַ"ק רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל בְּ"שַׁעַר הַיִּחוּדִים" (סוֹף פֶּרֶק ו', בְּשֵׁם הָאֲרִיז"ל), שֶׁכָּל מִי שִׁישׁ בּו אֵת מִידַת הָעֲנָוָה – אֵין הַיִּצְר הָרָע שׁוֹלֵט בּו. שְׁפָן, עֲנָוָה (=131) בְּגַמְטְרִיָּה סַמָּא"ל (=131) – שְׁמוֹ שֶׁל הַיִּצְר הָרָע. וְזֹאת, כְּדִי לְרְמוֹז לְנוֹ, שֶׁעַל-יְדֵי הָעֲנָוָה מְבַטְלִים אֵת הַיִּצְר הָרָע (=סַמָּא"ל) בְּמַסְפָּר הַשְּׁוֶה לוֹ.

וּכְפִי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁל רַבְּנוּ חַיִּים וַיִּטָּאֵל: "עֲנָוָה גַּמְטְרִיא סַמָּא"ל. לְרְמֵז, (שֶׁ) מִי שִׁישׁ בִּידוֹ עֲנָוָה – אֵין סַמָּא"ל

שולט בו, ואין יכול (היצר) לקטרג עליו".

על-פי האמור מביא רבנו חיים ויטאל, דבר נפלא (בשם הרה"ק רבי אהרן ברכיה, מחבר הספר "מעבר יבק"), שמטעם זה סדר דוד המלך, נעים וזמירות ישראל, בספר תהילים את מזמור קלא' (=131), כנגד היצר הרע. שכן, קלא' בגמטריה סמא"ל (=131). וכדי להתגבר על היצר, הוא סמא"ל, אומר דוד המלך במזמור זה: "ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני" – ללמדנו, שהיצר הרע נכנע על-ידי מידת הענוה, בלי גבהות הלב והרמת העינים.

וצריכים אנו להבין, איך באמת מידת הענוה מבטלת את סמא"ל, הוא היצר הרע?

ואמר על-כך הגה"ק בעל "אמרי יוסף", בשם הרב ר' שמעלקא ניקלשבורג זיע"א, שהנה, כלל גדול ללמדנו בגמרא (סוטה ה'), "שאין הקב"ה משרה את שכנתו, אלא על הענו והשפל, כפי שכתוב שם, "אמר מר עוקבא, כל אדם שיש בו גסות הרוח, אמר הקדוש ברוך הוא, אין אני והוא יכולין לדור בעולם". וידוע מה שכתוב בגמרא (קידושין ל'): "יצרו של האדם מתגבר עליו בכל יום, ומבקש להמיתו... ואלמלא הקב"ה עוזרו (=עוזר לאדם) – אין (האדם) יכול לו (=ליצר הרע)...".

הנה, מבואר מכאן, שאין בכח האנושי להתגבר על היצר ללא עזרת ה' יתברך. לכן, נמצא לפי זה, שבעל הגאונה, שכפי שלמדנו, אין הקב"ה רוצה לדור עמו, אין לו עזרת שמים להתגבר על היצר הרע, וממילא על-ידי כך הוא נכשל בכל העונות. מעתה מבואר היטב מה שאמר האריז"ל, ש"ענוה גמטריא סמא"ל". וזאת, כדי לרמוז לנו, שעל-ידי הענוה מבטלים את היצר הרע. שהרי, על-ידי מידת הענוה זוכים להשראת השכינה, ועל-ידי כך זוכה האדם, שהקב"ה מסייע לו להתגבר על סמא"ל, הוא יצר הרע. "ששת ימים תעשה מלאכה, וביום השביעי שבת שבתון מקרא קודש..."

מעשה בתסיד אחד, שהיתה לו פרה אחת חורשת. לימים, ירד אותו חסיד מנכסיו, ומכר את פרתו לנכרי אחד. חרש בה הנכרי ששה ימים של חול. והנה, כאשר הוציאה בשבת לחרוש בה, מאנה הפרה, ורבעה תחת העל, ולא רצתה לעשות מלאכה. והיה אותו נכרי הולך ומכה אותה, אבל הפרה בשלה – איננה זזה ממקומה. כיון שראה כך, הלך הנכרי אצל אותו חסיד שמכר לו את הפרה, ואמר לו: בא וטול (=וקח) את פרתך! ששה ימים עבדתי בה, וביום השבת הוצאתיה לחוץ – והיא רבעה תחת העל, ולא רצתה לעשות שום מלאכה שבעולם. וכמה שהייתי מכה אותה, והיא לא זזה ממקומה. כיון שאמר לו כך, הבין אותו חסיד שפרתו לא עושה מלאכה, מפני שהיתה מורגלת (=למודה) לנוח בשבת. אמר לו החסיד: בא ואני מעמידה, ואעשנה חורשת. כיון שהגיע החסיד אצלה, אמר לה באזניה: הוי פרה פרה! כשהיית ברשותי, היית נינוחה (=נחה) בשבת. עכשיו שגרמו עונותי ומכרתיו לנכרי זה – בבקשה ממך, עמדי ועשי רצון אדוניך!

מיד עמדה ובקשה לעשות מלאכה בשבת. אמר הנכרי לחסיד: איני מניחך, עד שתאמר לי מה עשית לה, ומה אמרת לה? שמא כשפת אותה? אמר לו אותו חסיד: כך וכך אמרתי לה (=הודעת לי לה, שהיא עתה ברשותו של נכרי, ושעליה לעבוד בשבת). כיון ששמע אותו נכרי כך, נבהל ונודעזע, ונשא קל וחמר בעצמו, ואמר: מה בהמה זו, שאין לה לא דבור, לא דעת ולא תבונה, הכירה את בוראה, ולא רצתה לעבוד בשבת – אני, שבראני הקב"ה בצלמו ובדמותו, ונתן לי דעת ובונה, לא אפיר את בוראי? מיד בא והתגיר, וזכה ללמד תורה, ונקרא "רבי יוחנן בן תורתה" (=פרה). (זכר לאותה פרה שגרמה לו להתגיר). (על-פי מדרשי חז"ל) "אל תקח מאתו נשך ותרבית ויראת מאלקיך וחי אחיך עמך" (ויקרא כה, לו)

פעם נכנס המגיד מדובנא לבית כנסת לפני התפילה, וראה את אחד מעשירי העיר עומד ומתפלל בדבקות: "אלהי. נשמה שנתת בי טהורה היא. אתה בראתה. אתה יצרתה. אתה נפחתה בי. ואתה משמרה בקרבי. ואתה עתיד לטלה ממני" (ברכות השחר). וכשהגיע למלים "ואתה עתיד... ולהחזירה בי לעתיד לבוא", החל הגביר לבכות בכי תמרורים. נגש אליו המגיד מדובנא, ושאלו בתמיהה: "מדוע אתה בוכה על תחית המתים? הלא צריך לבכות על 'ואתה עתיד לטלה ממני'! ענה הגביר: "אינך יודע את הצרות שלי: אני עשיר גדול, ומלנה בריבית. עסקי פורחים, ברוך השם. הבעיה היא שיש לי בנים משחיתים, שסרו מ'דרך הישר', ואני חושש כי לאחר שאמות הם יבזבוזו את הפסך על הבלים, וממילא פשאקום לתחיה לא ישאר לי מאומה, ואז אאלץ לקבץ נדבות. מזה אני חושש, ועל-כך אני בוכה". אמר לו המגיד מדובנא: "תנוח דעתך. עם בנים כאלה, ועם ה'כחיות' שלך כמלנה בריבית – אין כל סיכוי שתקום בתחית המתים, לכן חבל על הדמעות..."

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!